

การศึกษาขั้นมูลฐาน

การวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่อง ความคิดเห็นของชาวบ้านเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ใช้ในการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของ กอ.รมน. เขตจังหวัดนครพนม ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อน แต่ก็มีเอกสารความรู้เกี่ยวกับ กอ.รมน. กอ.รมน. เขตจังหวัดนครพนม สถาปัตยกรรมของจังหวัดนครพนม การดำเนินงานของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยและในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประวัติและวิธีการโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์ ความหมายของการปฏิบัติการทางจิตวิทยานิโยบายและการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของชาติและของ กอ.รมน. หน่วยและการจัดการปจว. ของชาติและของ กอ.รมน. ปัจจัยในการ ปจว. ประเภทของภาพยนตร์ คุณค่าหรือประโยชน์ของภาพยนตร์ การใช้ภาพยนตร์ในการ ปจว. ซึ่งพอนำมาอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

ความเป็นมาของ กอ.รมน.

คอมมิวนิสต์ได้ดำเนินการแทรกซึมและบ่อนทำลายประเทศไทยมาเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2466 เป็นต้นมา และได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจนถึงจับอาวุธเข้าต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเมื่อ พ.ศ. 2508 เหตุการณ์เช่นนี้ได้เกิดขึ้นทั่วทุกภาคของประเทศไทย แต่ที่รุนแรงที่สุดนั้น เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นับว่า เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศไทยและทำลายความสงบสุขของประชาชน ทั้งเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาประเทศไทย รัฐบาลจำเป็นต้องจัดการปราบปรามโดยเด็ดขาด จึงได้ตั้ง กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ขึ้น เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ซึ่งต่อมาได้แปรสภาพเป็น กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ในปี พ.ศ. 2512 ใช้ชื่อย่อว่า กอ.ปค. (ต่อมาได้แปรสภาพเป็น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ใช้ชื่อย่อว่า กอ.รมน. ในปี พ.ศ. 2518) โดยมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เรียกชื่อย่อว่า ผอ.ปค. และได้ประกาศเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ไว้โดยอนุโลมเป็นไปตามเขตของทหาร 4 เขต (เรียกว่า กอ.รมน. เขตหมายเลข) รวม 36

จังหวัด (จนถึงปี พ.ศ. 2521 ได้ประกาศเขตแทรกซึมเพิ่มขึ้นอีก 4 จังหวัด และประกาศยกเลิกเขตแทรกซึม 2 จังหวัด ในปัจจุบัน จึงมี กอ.รมน.เขตจังหวัด ปฏิบัติงานอยู่ในเขตแทรกซึม รวม 38 จังหวัด) ดังนี้

เขตแทรกซึมคอมมิวนิสต์ เขต 1 ประกาศไว้ 6 จังหวัด คือ จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี (เพิ่มจังหวัดจันทบุรี และตราด ในปี พ.ศ. 2521)

เขตแทรกซึมคอมมิวนิสต์ เขต 2 ประกาศไว้ 15 จังหวัด คือ จังหวัดเลย หนองคาย สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ อุดรราชธานี บุรีรัมย์ นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม รอยเข็ญ ศรีสะเกษ และสุรินทร์ (เพิ่มจังหวัดยโสธร ในปี พ.ศ. 2519 และยกเลิกเขตแทรกซึมจังหวัดขอนแก่นและมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2516)

เขตแทรกซึมคอมมิวนิสต์ เขต 3 ประกาศไว้ 6 จังหวัด คือ จังหวัดตาก น่าน เชียงราย อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ และพินบุรีโลก (เพิ่มจังหวัดพะเยาในปี พ.ศ. 2520)

เขตแทรกซึมคอมมิวนิสต์ เขต 4 ประกาศไว้ 9 จังหวัด คือ จังหวัด สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล และได้แต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เขต 1 , 2 ,

3 และ 4 เรียกว่า ผอ.ปค. เขต (เลขที่เขต) คือ

ให้แม่ทัพกองทัพภาคที่ 1 เป็น ผอ.ปค.เขต 1

ให้แม่ทัพกองทัพภาคที่ 2 เป็น ผอ.ปค.เขต 2

ให้แม่ทัพกองทัพภาคที่ 3 เป็น ผอ.ปค.เขต 3

ให้ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 5 เป็น ผอ.ปค.เขต 4 (ต่อมาเมื่อตั้งกองทัพภาคที่ 4 ขึ้น ก็ให้แม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 เป็น ผอ.ปค.เขต 4)

และได้แต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งได้ประกาศกำหนดเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดของตน เรียกว่า ผอ.ปค.เขต (ชื่อย่อจังหวัด)¹

¹กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, เรื่องเดิม, หน้า 1 - 3.

กอ.ปค. นอกจากจะมีหน้าที่ในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยการใช้กำลังแล้ว ยังมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การบำบัดหรือสนองความต้องการของประชาชน หรือ การช่วยเหลือประชาชนนั่นเอง แต่การช่วยเหลือประชาชนของ กอ.ปค. มุ่งกระทำใน เขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ เป็นการเสริมหน่วยงานปกติของรัฐบาล เพื่อฟื้นฟูจิตใจของ ประชาชนที่เสียหายจากการกระทำของผู้นอกการรายคอมมิวนิสต์ โดยมีแนวทางในการ ดำเนินงาน ดังนี้

ก. ให้ความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ภายใต้อิทธิพลของคอมมิวนิสต์ โดย ทำลายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ให้หมดไป เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างปกติสุข ปราศจากการเบียดเบียนและรังแกของพวกผู้นอกการรายคอมมิวนิสต์

ข. สรรวจความต้องการของประชาชน เพื่อหาทางช่วยเหลือประชาชนให้มีความกินดีอยู่ดี

ค. ร่วมมือกับประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน ในด้านการศึกษา การสาธารณสุข การชลประทาน การคมนาคม การเกษตรกรรม และการบริการสาธารณสุขอื่น ๆ เพื่อให้ ประชาชนมีความผาสุกและสะดวกสบาย

ง. สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล เพื่อสนองความ ต้องการของประชาชนในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งไม่อาจรอให้เป็นชาติต่อไปได้

ใ้กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ การดำเนินการป้องกันและปราบปรามผู้นอกการรายคอมมิวนิสต์ต่อไป โดยให้ กระทรวง ทบวงกรม และองค์การต่าง ๆ ของรัฐบาล ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนกำลังพลตามที่อยู่กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ทั่วไป ร้องขอ และให้ถือว่า งานป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นงานสำคัญยิ่ง จำเป็นที่จะต้องได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งได้รับการคัดเลือกแล้วมาเป็นผู้ปฏิบัติงาน

¹ "กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, " ทัศนะกิจงานพระราชทานเพลิงศพ 2513 ", การช่วยเหลือประชาชนของกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, (พระนคร, โรงพิมพ์กรมการทหารสื่อสาร, 2513), หน้า 71 - 72.

จึงจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จได้ และเพื่อมิให้เป็นการเบียดเบียนจำนวนกำลังพลของ
กระทรวง ทบวงกรม และองค์การต่าง ๆ ลดหย่อนลง จึงให้ผู้อำนวยการป้องกันกา
กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป พิจารณาอัตรากำลังพลพิเศษตามความจำเป็น อย่างประหยัด
ฝากไว้กับกระทรวง ทบวงกรม และองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสำคัญใดจำนวนหนึ่ง
ตามความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี¹

กอ.ปค. เป็นกองอำนาจการเฉพาะกิจในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์
มีผู้อำนวยการป้องกันกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เป็นผู้บังคับบัญชา สำหรับกำลัง
ปฏิบัติงานใน กอ.ปค. ให้ประกอบด้วยข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร โดยส่วน
ราชการต่าง ๆ ให้การสนับสนุน และบุคคลอื่นใดตามที่ ผอ.ปค.ทั่วไป จะแต่งตั้ง²

กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงาน
ผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร เป็นลูกมือส่วนกลางของรัฐบาล ทำหน้าที่อำนาจการ
ประสานงาน และกำกับดูแลให้ส่วนราชการต่าง ๆ ตามพระราชกฤษฎีกา ใดดำเนินงาน
ของคนไปโดยมีการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ตามนโยบายของรัฐบาล และเป็นผลดี
แก่ประชาชนโดยแท้จริง³ (กอ.รมน. มีหน่วยหลักอยู่ที่ ส่วนรัษฎา ถนนราชสีมา กรุงเท
พมหานคร)

¹ คณะกรรมการอำนาจการและบริหารงานการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์,
คำสั่งคณะกรรมการอำนาจการและบริหารงานการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ที่ สทท.
2/2517 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2517 เรื่อง ชี้แจงนโยบายการป้องกันและปราบปรามคอม
มิวนิสต์ประกอบนโยบายหลักตามคำสั่งคณะกรรมการอำนาจการและบริหารงาน ฯ ที่ สทท.1/
2517 ลง 18 มีนาคม 2517, (อัครสาเนา), หน้า 1.

² สำนักนายกรัฐมนตรี, คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 152/2519 ลงวันที่ 14
ธันวาคม 2519 เรื่อง การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, (อัครสาเนา), หน้า 2.

³ สำนักนายกรัฐมนตรี, คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 140/2518 ลงวันที่ 27
มิถุนายน 2518 เรื่อง นโยบายการรักษาความมั่นคงภายใน, (อัครสาเนา), หน้า 1.

ภารกิจของ กอ.รมน.

1. บังคับบัญชาควบคุม ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (สปก.ทบ.) ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ (สปก.ทร.) ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศ (สปก.ทอ.) ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจ (สปก.ตร.) กอ.รมน.เขต กอ.รมน.เขตจังหวัด ศูนย์ข่าวรวม (ศขร.) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. อำนวยการทั่วไปในการต่อต้านการแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ทั้งในและนอกประเทศ
3. อำนวยการปราบปรามการก่อความไม่สงบ หรือการกบฏคึกของพวกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ด้วยการทำลายล้างโดยรวดเร็วและเด็ดขาด
4. ประสานงานและร่วมมือทางด้านการป้องกันและปราบปรามการปฏิบัติการของคอมมิวนิสต์ กับส่วนราชการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด
5. ปฏิบัติการจิตวิทยาต่อประชาชนและผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศ¹

การจัด กอ.รมน.เขตจังหวัดนครพนม

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเขตจังหวัดนครพนม (กอ.รมน.เขต นพ.) เป็นหน่วยงานรอง ซึ่งปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์อยู่ในเขตจังหวัดนครพนม โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตจังหวัดนครพนม (ผอ.ปค.เขต นพ.) และมีศูนย์อำนวยการและประสานงานกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเขตจังหวัดนครพนม (ศอปล.กอ.รมน.เขต นพ.) ตั้งอยู่ที่ หลังสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนครพนม โดยมี รอง ผอ.ปค.เขต นพ.(ฝ่ายทหาร) เป็นผู้บังคับบัญชาศูนย์อำนวยการและประสานงาน ฯ (ผบ.ศอปล.กอ.รมน.เขต นพ.) และประกอบด้วย ศูนย์อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในเขตอำเภอ (ศอปล.รมน.อ.) 11 ศูนย์ โดยอนุโลมตามเขตปกครองของอำเภอ มีนายอำเภอเป็น

¹โรงเรียนสงครามจิตวิทยา, รายงานการสัมมนาทางวิชาการ ครั้งที่ 3 ของ
นักศึกษาสงครามจิตวิทยา รุ่นที่ 1 - 19, (อัครสำเนา, 2520), หน้า 1.

ผู้บังคับบัญชานายการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในเขตอำเภอ (ผบ.ศอปป.รমন.อ) ของตน ดังนี้

1. ศอปป.รমন.อ.บ้านแพง มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอบ้านแพง โดยมีนายอำเภอบ้านแพงเป็น ผบ.ฯ
2. ศอปป.รমন.อ.ศรีสงคราม มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอศรีสงครามและกิ่งอำเภอนาหว้า โดยมีนายอำเภอศรีสงครามเป็น ผบ.ฯ
3. ศอปป.รমন.อ.ท่าอุเทน มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอท่าอุเทน โดยมีนายอำเภอท่าอุเทนเป็น ผบ.ฯ
4. ศอปป.รমন.อ.เมืองนครพนม มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอเมืองนครพนม โดยมีนายอำเภอเมืองนครพนมเป็น ผบ.ฯ
5. ศอปป.รমন.อ.ปลาปาก มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอปลาปาก โดยมีนายอำเภอปลาปากเป็น ผบ.ฯ
6. ศอปป.รমন.อ.เรณูนคร มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอเรณูนคร โดยมีนายอำเภอเรณูนครเป็น ผบ.ฯ
7. ศอปป.รমন.อ.ธาตุพนม มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอธาตุพนม โดยมีนายอำเภอธาตุพนมเป็น ผบ.ฯ
8. ศอปป.รমন.อ.นาแก มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอนาแกและกิ่งอำเภอดงหลวง โดยมีนายอำเภอนาแกเป็น ผบ.ฯ
9. ศอปป.รমন.อ.มุกดาหาร มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอมุกดาหาร กิ่งอำเภอหว้านใหญ่และกิ่งอำเภอนิคมน้ำอ้อย โดยมีนายอำเภอมุกดาหารเป็น ผบ.ฯ
10. ศอปป.รমন.อ.คำชะอี มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอคำชะอี โดยมีนายอำเภอคำชะอีเป็น ผบ.ฯ
11. ศอปป.รমন.อ.คอนทาล มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตอำเภอคอนทาล โดยมีนายอำเภอคอนทาลเป็น ผบ.ฯ

สภาพทั่วไปของจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนม ตามประวัติศาสตร์เป็นเมืองหนึ่งซึ่งสืบเนื่องมาจากนครในอาณาจักรโคตรบูรณ์ อยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ตรงปากน้ำหินบูรณ์ ตั้งอยู่ตรงข้ามกับอำเภอท่าอุเทน พระยาศรีโคตรบูรณ์โอรสของพระร่วงเจ้าแห่งกรุงสุโขทัยเป็นผู้ครองนครประมาณปี พ.ศ. 2324 โดยย้ายเมืองไปทางทิศใต้ ตั้งอยู่ที่ห้วยศรีสุ่มังค์ ริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ใต้เมืองท่าแขกแห่งราชอาณาจักรลาว โดยครั้งแรกตั้งที่ปากห้วยบังฮวก แต่น้ำเซาะตลิ่งพังไปมาก จึงได้ย้ายมาตั้งเมืองใหม่ที่บ้านหนองจันทร์ ใต้ชื่อเมืองว่า มุกกชนคร และในราวปี พ.ศ. 2327 เมืองนี้ได้เลื่อนมาตั้งเมืองใหม่อยู่ที่บ้านโพธิ์คำ คือเมืองนครพนม ในปัจจุบัน เจ้าเมืองได้นำเครื่องราชบรรณาการมาถวาย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองเสียใหม่เป็น นครพนม และเมื่อมีการปรับปรุงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเสียใหม่ ในปี พ.ศ. 2457 ได้จัดเป็นมณฑล มีข้าหลวงเป็นผู้สำเร็จราชการ และตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคในปัจจุบัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครอง¹

จังหวัดนครพนม เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีลักษณะเป็นแนวยาวเลียบไปตามฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ราว 200 กิโลเมตร อยู่ในระหว่างเส้นรุ้งที่ 16 - 17 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 104 - 105 องศาตะวันออก มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 750 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จดอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย
ทิศใต้	จดอำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี และอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

¹ ที่ทำการประชาสัมพันธ์จังหวัดนครพนม, "สรุปการปฏิบัติงานที่ทำการประชาสัมพันธ์จังหวัดนครพนม", ประวัติจังหวัดนครพนมโดยสังเขป, (อัครสำเนา, 2519), หน้า 1.

ทิศตะวันออก	จดแขวงคำม่วนและแขวงสุวรรณเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน
ทิศตะวันตก	จดอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง อำเภอกุสุมาลย์ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ขนาด

จังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ประมาณ 9,749 ตารางกิโลเมตร ความยาววัดจากอำเภอบ้านแพง ซึ่งเป็นอำเภอที่อยู่เหนือสุดของจังหวัด ถึงอำเภอคอนताल ซึ่งอยู่ใต้อสุดของจังหวัด ประมาณ 237 กิโลเมตร และมีความกว้าง 35 - 80 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 150 เมตร ลักษณะภูมิประเทศอาจแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนเหนือ เป็นที่ราบต่ำ ส่วนมากเป็นทุ่งกว้าง มีป่าไม้สลัด พื้นที่บางส่วนมีน้ำท่วมถึง เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไรต่าง ๆ ในปีใดที่ฝนตกชุกมักเกิดน้ำท่วม ไต่แกทองที่อำเภอบ้านแพง ศรีสงคราม กิ่งอำเภอนาหว้า และอำเภอท่าอุเทน

ตอนกลาง ตอนไกลแม่น้ำโขง เป็นที่ราบสูงนามน้ำท่วมถึง ส่วนทางทิศตะวันตกซึ่งอยู่ห่างจากแม่น้ำโขงออกไปเป็นโคกไม้เต็งรัง พื้นดินเป็นหินลูกรัง บางส่วนมีลักษณะเป็นเนินและที่ต่ำสลับกัน ไต่แกทองที่อำเภอเมืองนครพนม เรณูนคร ซากุพนม ปลาปากนาแก และกิ่งอำเภอกงหลวง

ตอนใต้ ทางตอนเหนือและตะวันออก มีลักษณะเป็นที่ราบ มีแม่น้ำและลำน้ำไหลผ่านหลายสาย จึงเป็นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ส่วนทางตอนใต้และตะวันตก มีพื้นที่เป็นป่า และมีภูเขาเป็นแนวยาวสลับซับซ้อน มีที่ราบระหว่างภูเขาใช้ทำการเพาะปลูกได้บ้าง ไต่แกทองที่อำเภอมุกดาหาร กิ่งอำเภอนาหว้า กิ่งอำเภอนิคมน้ำอ้อย อำเภอคำชะอี และคอนताल

ลำน้ำสำคัญ

1. แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำใหญ่ที่มีความลึกและยาวมาก เป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างไทยกับลาว โดยถือร่องน้ำลึกเป็นแนวเขต แม่น้ำนี้เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการเมืองเป็นอย่างมาก

2. แม่น้ำสงคราม ต้นน้ำเกิดในท้องที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ไหลผ่านอำเภอรือเสาะ จังหวัดสกลนคร ผ่านอำเภอศรีสงคราม ไหลลงสู่มหาสมุทร

3. ลำน้ำบาย ต้นน้ำเกิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร ไหลผ่านอำเภอศรีสงคราม มาบรรจบกับแม่น้ำสงคราม ที่บ้านปากยาม ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม

4. ลำน้ำก่ำ ต้นน้ำเกิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร ไหลลงสู่มหาสมุทรที่ตำบลน้ำก่ำ อำเภอธาตุพนม

5. ลำน้ำอุ่ม ต้นน้ำเกิดในท้องที่จังหวัดสกลนคร เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างอำเภอท่าอุเทน กับอำเภอศรีสงคราม

นอกจากนี้ ยังมีลำห้วยต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ห้วยลิงกา ห้วยบ่อ ห้วยบังกอ ห้วยหนองเต่า ห้วยบางซวก ห้วยแคน ห้วยกะเบา ห้วยชะโนด ห้วยบางทราย ห้วยมุก ห้วยบังอี ทั้งด้านเหนือและด้านใต้ของจังหวัดนครพนมมีลำน้ำไหลผ่านเกือบจะเท่า ๆ กัน

อ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตร มีจำนวน 8 แห่ง ทำนบเหมืองฝายอีกจำนวน 41 แห่ง คลองส่งน้ำสายใหญ่ยาว 49.8 กิโลเมตร สายแยก 20.2 กิโลเมตร แหล่งน้ำดังกล่าวสามารถอำนวยประโยชน์ในด้านเกษตรกรรมประมาณ 11,480 ตารางกิโลเมตร¹

ภูมิอากาศ

จังหวัดนครพนม ในฤดูร้อนอากาศร้อน ร้อนเท่า ๆ กับภาคกลาง ฤดูฝน ฝนตกชุกเท่า ๆ กับทางภาคใต้ แต่พอฤดูหนาวอากาศหนาวจัด อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 10 องศา เซนติเกรด ระยะเวลาอากาศหนาวจัดระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์

¹สำนักงานจังหวัดนครพนม, "รายงานขอราชการจังหวัดนครพนม", สภาพทางภูมิศาสตร์, (อัครา, 2521), หน้า 4 - 6.

ทรัพยากรธรรมชาติ

มีป่าไม้ แร่โปแตส และเกลือสินเธาว์

การประกอบอาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในการทำนา รองลงมาจะประกอบอาชีพในการทำไร่ยาสูบ พริก ฝ้าย ประมง ทอผ้า เลี้ยงไหม เป็นต้น¹

การปกครองและประชากร

การปกครอง มีจำนวน อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เทศบาล สุขาภิบาล ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เทศบาล สุขาภิบาล ในเขตจังหวัดนครพนม

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล
เมืองนครพนม	11	111	1	-
ธาตุพนม	8	97	-	1
มุกดาหาร	12	145	-	1
นาแก	14	146	-	1
คำชะอี	8	92	-	1
ท่าอุเทน	11	123	-	1
ศรีสงคราม	8	55	-	1
บ้านแพง	5	62	-	1
คอนคาจ	6	45	-	1
เรณูนคร	5	57	-	1
ปลาปาก	7	62	-	-

¹ ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัดนครพนม, เรื่องเดิม, หน้า 2.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล
กิ่ง อ.นิคมคำสร้อย	5	54	-	1
กิ่ง อ.นาหว้า	3	40	-	1
กิ่ง อ.คงหลวง	3	28	-	-
กิ่ง อ.ทวานใหญ่	4	30	-	-
รวม	110	1,147	1	11

ประชากร ได้มีการสำรวจเมื่อเดือนเมษายน 2521 มีจำนวน 109,339
ครอบครัว จำนวน 721,075 คน ประกอบด้วย

- คนสัญชาติไทย 710,370 คน
- คนสัญชาติจีน 514 คน
- คนสัญชาติญวน 671 คน
- ชาวนวนอพยพ 9,476 คน
- คนสัญชาติอื่น ๆ 44 คน

มีผู้แทนราษฎร จำนวน 5 คน และพลเมืองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีนับถือ
ศาสนาอื่นบ้างเป็นส่วนน้อย¹

ประวัติและความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

อาจแบ่งออกได้เป็นระยะ ๆ ดังนี้ คือ

ก. ระยะก่อตั้งพรรค (ระหว่าง 2470 - 2485)

การเคลื่อนไหวของ คม. ในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อประมาณปี 2470
โดยผู้เคลื่อนไหวได้ชาวจีนและชาวนวน เป็นผู้นำลัทธิ คม. เขามาเผยแพร่ต่อชาวจีนและชาวนวน
(เรือชาติเดียวกัน ญาติพี่น้อง) ที่เขามาอยู่ในประเทศไทยก่อน จากนั้นก็ขยายตัว

¹สำนักงานจังหวัดนครพนม, เรื่องเดิม, หน้า 8 - 9.

ลูกครึ่งและชาวไทย (พื้นเมือง) ตามลำดับ

กระบวนการแห่งการขยายตัวจากการเผยแพร่ของชาวจีนและชาว
ญวน ไปสู่การยอมรับ และการดำเนินการของลูกครึ่งและชาวไทยพื้นเมืองนั้นก็คือ
กระบวนการแห่งการพัฒนาจาก Study Group (หน่วยลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน)
ไปสู่การเป็นพรรคการเมือง

เงื่อนไขแห่งการขยายตัวของหน่วยลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน ที่สำคัญ
คือ อิทธิพลของอังกฤษ และระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช (ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ความยากจน ความไม่เป็นธรรม และการไร้อำนาจทางสังคม มีและเป็นอยู่แล้วโดย
ธรรมชาติ - ชาวยากหมากแพง สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง)

ข. ระยะพรรคต่อต้านญี่ปุ่น (ระหว่าง 2485 - 2488)

ญี่ปุ่นบุกประเทศไทย เมื่อ 8 ธ.ค. 2484 หน่วยลัทธิมาร์กซ์
- เลนิน จึงมีโอกาสเข้ามาสู่มวลชน โดยอาศัยการเคลื่อนไหวต่อต้านญี่ปุ่นเป็นเครื่องมือ
ปิดบังการขยายตัวของตน ระยะนั้นไม่มีใครสนใจว่าจะเป็นคอมมิวนิสต์ หรือไม่ เป็น ขอแต่
เพียงมาช่วยกันต่อต้านญี่ปุ่นเท่านั้น จากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรรมกรภายใต้ขบวนการ
ต่อต้านญี่ปุ่น ทำให้ คม. สามารถวางรากฐานของพรรคในชนชั้นกรรมกรได้สำเร็จ
และได้จัดตั้งพรรคสำเร็จโดยการประชุมพรรคครั้งที่ 1 (Party Conference)
เมื่อ 1 ธ.ค. 2485

เมื่อสมาชิกที่เป็นคนไทยและลูกครึ่งบางคนแยกตัวออกมาตั้ง พคท.
ได้สำเร็จ เมื่อ 1 ธ.ค. 2485 (สมาชิกที่เป็นชาวจีนและชาวญวนที่เหลือ ก็กลายเป็นสมาชิก
เป็นสาขาของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (บางคนก็เดินทางกลับมากลุ่มของตน) สาขาพรรค
คอมมิวนิสต์จีน (พคจ.) และ พคท. ต่างก็เป็นอิสระซึ่งกันและกัน ทั้ง 2 พรรคก็มี
การประสานกันบ้างในบางปัญหา เช่น การผลงานของกรรมกรไทย และกรรมกรจีน
เป็นต้น นอกจากนั้นก็มีการขัดแย้งกันบ้าง จนในที่สุดได้ยุบสาขา พคจ. เมื่อ 2493
(สมาชิกที่สามารถเข้ากับ พคท. ได้ก็เข้ามา หากไม่สามารถเข้ามาได้ก็กลับมากลุ่ม
ของตน)

เงื่อนไขสำคัญแห่งการขยายตัวของทั้ง พคท. และสาขา พคจ. ในระยะนี้ คือ อิทธิพลญี่ปุ่นเหนือประเทศไทย การปกครองแบบเผด็จการ ความยากลำบากอันเนื่องมาจากภัยพิบัติแห่งสงครามโลกครั้งที่ 2 จากเงื่อนไขเหล่านี้เป็นเหตุให้ทั้ง พคท. สาขา พคจ. และแนวร่วม เติบโตขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทามกลางการปราบปรามอย่างรุนแรงของญี่ปุ่นในประเทศไทย จนกระทั่ง พคท. สามารถเตรียมการต่อสู้ด้วยอาวุธเป็นผลสำเร็จ ในบางแห่งขุนนางไปกับการเตรียมการต่อสู้ของเสรีไทย สาขา พคจ. และกลุ่มชาวนานบางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ค. ระยะคักคานสัญญาสมบูรณแบบ (ระหว่าง 2488 - 2489)

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ญี่ปุ่นแพ้และออกไปจากประเทศไทย พันมิตรก็เข้ามาแทนที่ ในระยะนี้ ประเทศไทยถูกอิทธิพลอังกฤษบีบบังคับในทางการเมืองอย่างมาก ทั้งสาขา พคจ. และ พคท. อาศัยเงื่อนไขนี้ขยายตัวเร็วมากในระยะนี้

เงื่อนไขการขยายตัวที่สำคัญ ๆ คือ สัญญาสมบูรณแบบ 21 ข้อ ของอังกฤษ ความช่วยเหลือจากแพง โจรผู้ร้ายซุกซุม คอร์ปชั่นอันแพร่หลาย และความกำแหงหาญของชาวจีนบางกลุ่มที่ถูกเหยียดหยาม จนกระทั่งทำร้ายคนไทย ซึ่งเงื่อนไขประการสุดท้ายนี้ แสดงให้เห็นว่า พคท. มีลักษณะชาตินิยมและความเป็นอิสระขึ้น

ง. ระยะคักคานอเมริกา (ตั้งแต่ 2491 - ปัจจุบัน) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 7 ระยะ คือ

1) ระยะคักคานอเมริกาและรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม (2490 - 2495)

เงื่อนไขที่สำคัญ คือ สัญญาระหว่างไทย - อเมริกา ความช่วยเหลือจากแพง คอร์ปชั่น และความตกต่ำของราคายาง เงื่อนไขเหล่านี้ เป็นเหตุให้ พคท. ขยายตัวไปได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และราษฎรในภาคใต้

ปี 2493 สาขา พคจ. ยุบเลิก

เมื่อ 1 ธ.ค. 94 พคท. ประชุมสมัชชาครั้งที่ 2 ที่ประชุมคักคานแนวทางรัฐประหารและแนวทางอื่น ๆ ที่ไม่อาศัยมวลชน

2) ระยะเวลาเตรียมการต่อสู้ควายอาวูช (2495 - 2498)

การปราบปราม คม. อย่างขนานใหญ่ กรณี 10 พ.ย. 95 และการปราบปรามครั้งอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องกันเป็นเหตุให้ พคท. มีเงื่อนไขของการเตรียมการต่อสู้ควายอาวูช

เงื่อนไขสำคัญ คือ การขยายตัวของอิทธิพลอเมริกาในประเทศไทย การใช้อำนาจเกินขอบเขตของเจ้าหน้าที่บุคคลวิญญู การแก้ปัญหาาราคายางตกต่ำไม่สำเร็จ และการแก้ปัญหาาราคาข้าวไม่สำเร็จ

แม้ทางราชการจะทำการปราบปรามอย่างเข้มงวดกวาดขัน จนเป็นเหตุให้ พคท. ได้รับความเสียหายในระยะแรก ๆ และลัทธิฆาตคอตาน คม. จะได้ทำสงครามจิตวิทยาอย่างจริงจังก็ตาม แต่จากเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าว พคท. ก็ยังสามารถขยายตัวและเตรียมการต่อสู้ควายอาวูชได้อย่างลับ ๆ

3) ระยะเวลาคัดค้านอเมริกา (2498 - 2500)

ระยะนี้รัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำเนินนโยบายที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น พคท. จึงยุติการเตรียมการต่อสู้ควายอาวูช หันมาสนับสนุนรัฐบาล จอมพล ป. บางในบางด้าน และคัดค้านในบางด้าน

เงื่อนไขสำคัญ คือ การดำรงอยู่ของอิทธิพลอเมริกาในประเทศไทย การแก้ปัญหาาราคายางตกต่ำไม่สำเร็จ รวมทั้งราคาขางยังตกต่ำ และการแตกแยกกันอย่างรุนแรงระหว่าง พล.อ. สฤษดิ์ ธนะรัชต์ กับ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์

4) ระยะนี้รัฐบาล พล.ท. ดอนม กิตติขจร ดำเนินนโยบายที่เป็นประชาธิปไตย และเป็นอิสระในคานนโยบายต่างประเทศ สืบต่อจากรัฐบาล จอมพล ป. พคท. จึงได้คัดค้านในบางด้าน และสนับสนุนในบางด้าน

เงื่อนไขแห่งการขยายตัวของพรรคที่สำคัญ คือ การดำรงอยู่ของอิทธิพลอเมริกาในประเทศไทย ความยากจน การว่างงาน และการไร้หลักประกันทางสังคม จากเงื่อนไขเหล่านี้ เป็นเหตุให้ พคท. ทำงานได้ผลอยู่บ้าง แต่โดยเหตุที่ความคิดสันติคอย ๆ ครอบงำพรรคมากขึ้นโดยลำดับ (จากปี 2898 สนับสนุน จอมพล ป.

เป็นต้นมา ฉะนั้น แผนงานมวลชนจะขยายตัวไปได้ แต่งานพรรคกลับไม่ขยายตัว หรือทำที่จะหดตัวควยเข้าไป)

5) ระยะเวลาคัคนอเมริกา และรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ (2501 - 2508)

ในระยะต้น ๆ ระหว่าง 2501 - 02 พท. คัคนอเมริกา และทั้งคัคน ทั้งรอกุหาที่ของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ แต่พอหลังจากปี 2502 แล้ว พท. คัคนรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ โดยสิ้นเชิง

เงื่อนไขสำคัญ ๆ คือ การขยายตัวของอิทธิพลอเมริกา การไม่มีรัฐธรรมนูญ ไม่มีการเลือกตั้ง ไม่มีพรรคการเมือง การขยายตัวของผู้อิทธิพลในท้องถิ่น การใช้อำนาจหน้าที่ไม่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้นของ จนท. การขยายตัวของคอร์รัปชัน การขาดแคลนที่ดินของเกษตรกรที่ทวีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความยากจน การวางแผนและการไร้หลักประกันในทางสังคม

จากเงื่อนไขเหล่านี้เป็นเหตุให้ พท. ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท แต่อย่างไรก็ดีความคิดสันตึกก็ยังครอบงำพรรคอยู่อย่างเหนียวแน่นตามเดิม

6) ระยะเวลาเตรียมการต่อสู้ควยอาวุธ (2502 - 2508)

การประหารชีวิต นายรวม วงศ์พันธ์ และการเตรียมการกวาดล้างอย่างขนานใหญ่ เป็นเหตุให้องค์การของ พท. ต้องย้ายจากในเมืองสู่ชนบท และจากชนบทเข้าไปสู่ป่า อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันสมาชิกพรรคและแนวร่วมจำนวนมาก ก็ต้องหลบหนีไปสู่ชนบทในเบื้องต้น และเข้าไปในระยะต่อมา จากการที่ตนเองเข้าไปอยู่ในป่าของบรรดาสมาชิกพรรค และแนวร่วมเป็นจำนวนมากนี้เอง พท. จึงมีเงื่อนไขที่จะพิจารณาถึงการต่อสู้ควยอาวุธ (ความคิดสันตึกคืออย ๆ หมกอิทธิพลลง บางคนที่อยู่ได้ก็อยู่ไป คนที่อยู่ไม่ได้ก็หาทางปลีกตัวออกมา ที่เหลือความคิดต่อสู้ควยอาวุธจึงคืออย ๆ มีอิทธิพลครอบงำพรรคแทน) ในระยะปี 2505 เริ่มมีการส่งคนออกไปฝึกอาวุธในต่างประเทศเป็นรุ่นแรก และรุ่นต่อมาเป็นลำดับ

เงื่อนไขสำคัญแห่งการขยายตัวของ พคท. ในระยะนี้ คือ การขยายตัวของอิทธิพลอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามาสู่ประเทศไทยอย่างมากยิ่งขึ้นของทหารสหรัฐ ฯ การไม่มีรัฐธรรมนูญ ไม่มีการเลือกตั้ง ไม่มีพรรคการเมือง การขยายตัวของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น การใช้อำนาจไม่เป็นธรรมยิ่งขึ้นของ จนท. การขยายตัวของคอร์ปชั่น การขาดแคลนที่ดินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความยากจน การว่างงาน การไร้หลักประกันทางสังคม การประหารชีวิต นายรวม วงศ์พันธ์ การจับกุมอย่างกว้างขวางเปะปะ การกวาดล้างอย่างรุนแรงเปะปะ การดำเนินการสงครามจิตวิทยาอย่างผิด ๆ ของสายลับ และ จนท. และนโยบายการจับอาวุธป้องกัน

การเงื่อนไขดังกล่าวแม้ว่า พคท. จะได้รับความเสียหายค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2505 แต่ พคท. ก็สามารถตั้งตัวและสามารถขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่แนวความคิดสันติยักรบงำ พคท. กองกำลังอาวุธ แนวร่วมและมวลชน อยู่อย่างเหนียวแน่นก็ตาม (แนวทางต่อสู้ของพรรคเปลี่ยนแล้ว แต่สมาชิกยังมีความคิดสันติอยู่)

7) ระยะดำเนินการต่อสู้ควยอาวุธ (2505 - ปัจจุบัน)

ก่อนการปะทะกับกำลัง จนท. ตำรวจ (พ.ต.อ. สัจจิต โรจนภิรมย์) เมื่อ 2508) พคท. ยังมีใจตัดสินใจต่อสู้ควยอาวุธ (คูปฏิทิน 2508 - เอกสารยึดได้) แต่หลังจากการปะทะแล้ว พคท. เห็นว่า การขัดแย้งการปะทะกับ จนท. ไม่อาจเป็นไปได้เสียแล้ว ดังนั้น พคท. จึงต้องตัดสินใจต่อสู้ควยอาวุธ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่คอยแน่ใจนัก (จะเป็นไปได้หรือไม่ ? เงื่อนไขนี้จะขยายตัวได้หรือไม่ ?)

เงื่อนไขการขยายตัวที่สำคัญ คือ อิทธิพลของอเมริกาและการเข้ามาอยู่เรื่อย ๆ ของทหารสหรัฐ ฯ การไม่มีรัฐธรรมนูญ ไม่มีการเลือกตั้ง ไม่มีพรรคการเมือง การขยายตัวของอิทธิพล จนท. ในท้องถิ่น การใช้อำนาจไม่เป็นธรรมที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้นของ จนท. รัฐบาล การขยายตัวของคอร์ปชั่น การขาดแคลนที่ดินของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (ระยองบุกเบิก - แกลงแยง ที่ดินทำมาหากิน) ความยากจน และการว่างงาน การไร้หลักประกันทางสังคม การปราบปราม การจับกุม การกวาดล้างอย่างเปะปะของ

จนท.รัฐบาล ทวีสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นนโยบายต่อสู้ควายอาวูชของ พคท.

จากดงอินโซดังกล่าว แมวว่า ในระยะแรก ๆ พคท. จะได้รับความเสียหายไม่น้อยจากการปราบปรามของ จนท. รัฐบาล จากแนวความคิดสันติของสมาชิก พคท. บางคน จากความคิดของแนวร่วมและของมวลชน ซึ่งยังมีอยู่ไม่น้อยเช่นเดียวกัน และจากมาตรการการเมืองบางประการของ จนท. รัฐบาล (อบรมปลดปล่อย - นำออกมาเคลื่อนไหวในแนวสันติ) ก็ตาม แต่ พคท. ก็ยังคงรักษากำลังส่วนใหญ่ไว้ได้ (พรรค - แนวร่วม - มวลชน) และดำเนินการต่อสู้ควายอาวูชต่อไป จนเป็นเหตุให้ขบวนการประเทศของรัฐบาลถูกดึงไปไขว่ขวายในการปราบปรามมากขึ้นตามลำดับ¹

พคท. กับการเร่งขยายแนวร่วม

ภายหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 สิ่งหนึ่งที่เราปฏิเสธไม่ได้ก็คือ การขยายตัวใหญ่ขึ้นของ พคท. ทั้งทางคามกำลังอาวุธและงานแนวร่วม

พิจารณา จากการดำเนินงานของ พคท. ที่แล่วมา และการประกาศจัดตั้ง " คณะกรรมการประสานงานกำลังรักชาติรักประชาธิปไตย " เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2520 แล้ว จะเห็นได้ว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยดำเนินยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ตามแนวความคิดของเหมา เจ๋อตุง นั่นคือ การให้ความสำคัญของการปฏิวัติว่า การปฏิวัติจะสำเร็จจุดดวงโคเมื่อแกววิเศษ 3 อย่างสูงองม แกววิเศษ 3 อย่าง คือ พรรค กองกำลังติดอาวุธ และแนวร่วม

ตลอดของการดำเนินงานที่แล่วมา ดูเหมือน พคท. จะประสบความสำเร็จพอสมควรในการทำงานแนวร่วม การประกาศจัดตั้งแนวร่วมรักชาติขึ้นของ พ.ท. พโยม จุฬานนท์ ในปี พ.ศ. 2508 ไม่ได้รับการขานรับอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัย

¹ ฝ่ายการข่าว กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย, ฉบับที่ 11, 5 ธันวาคม 2511, (อัครสำนัก), หน้า

ต่าง ๆ ภายใน พทท. เอง ไม่สู้กลม กิ่งนั้น ตลอดจนหลังจาก ปี 2508 แล้ว พทท. จึงดำเนินการหนักไปแต่ด้านการสร้างพรรค และจัดตั้งกองกำลังอาวุธขึ้นมาต่อสู้กับรัฐบาล ส่วนทางด้านแนวร่วมดูเหมือนจะไม่มีเงื่อนไข้จัดตั้งขึ้นมา ทำให้การต่อสู้ของ พทท. ประสบความยากลำบากมาก

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 แล้ว สถานการณ์ทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป การเผยแพร่ทฤษฎีเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์กว้างขวางขึ้น ประชาชนได้รับรู้ทฤษฎีกว้างขวางขึ้น

ดังนั้น การก่อสถานการณ์ที่เลวร้ายในกรณี 6 ตุลาคม 2519 นี้ว่า เป็นความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงในการดำเนินนโยบายทางการเมืองของรัฐบาล เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการผลักดันให้ประชาชนผู้รับรู้ทฤษฎีการเมืองระดับหนึ่งวิ่งเข้าไปร่วมกับ พทท. ในการต่อสู้กับรัฐบาล

เงื่อนไข้ดังกล่าว ทำให้ พทท. มีบุคคลสำคัญ ๆ จากวงการต่าง ๆ เขารวม และเป็นปัจจัยเบื้องต้นในการขยายงานแนวร่วมของ พทท. ดังนั้น การประกาศจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานกำลังรักชาติรักประชาธิปไตย ขึ้น เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2520 จึงถือได้ว่า พทท. มีเงื่อนไข้ที่จะขยายแนวร่วมจัดตั้ง แนวร่วมที่แท้จริงขึ้นได้ โดยอาศัยบุคคลในวงการต่าง ๆ เป็นตัวเชื่อมประสาน¹

การบ่อนทำลายและการก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในแง่ภูมิศาสตร์ จุดอ่อนที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำโขงตรงข้ามกับดินแดนในความยึดครองของขบวนการปะเทดลาวในฝั่งลาว และไม่ไกลนักจากเวียงจันทน์อันเป็นที่ปฏิบัติงานของคณะทูตจีนคอมมิวนิสต์และเวียตนามเหนือ ซึ่งสนใจเรื่องต่าง ๆ เกินขอบเขตความสัมพันธ์ทางการทูตปกติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางตอน ห่างจากเวียตนามเหนือ

¹ โลกใหม่, นิตยสาร, พทท. กบการเร่งขยายแนวร่วม, ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 วันที่ 12 - 19 กรกฎาคม 2521, (พระนคร โรงพิมพ์มิตรเจริญ, 2521), หน้า 15.

เพียง 70 ไมล์ เป็นดินที่อยู่ของประชาชนประมาณ 11,312,000 คน (2509) หรือกว่าหนึ่งในสามของประชากรทั้งสิ้นของประเทศ ส่วนใหญ่ของประชาชนเหล่านี้ เดิมมีความผูกพันทางเชื้อชาติกับชาวลาว ถือว่า เป็นคนไทยแต่ยังใช้ภาษาพูดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังคงรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีของตนอยู่ ผู้ไม่รู้หนังสือยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภูมิภาคที่ประสบความยากลำบากเรื้อรัง อันเนื่องมาจากพื้นดินและความแห้งแล้ง และอุทกภัย จากการชลประทานไม่เพียงพอ และการขาดการคมนาคม เมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย ภาคนี้ประสบความยากจนมานาน แม้วางจะไม่ถึงขั้นวิกฤตเช่นย่านอื่น ๆ ในเอเชียก็ตาม ทั้งยังขาดอุปกรณ์การศึกษาและความเอาใจใส่ทางด้านการแพทย์ เพราะอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ กับความรู้ลึกซึ้งของท้องถิ่นว่า รัฐบาลปล่อยให้ละเลย จึงเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่คอมมิวนิสต์จะแสวงหาประโยชน์จากสถานการณ์เช่นนี้ เวลานี้ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กำลังดำเนินการต่าง ๆ ที่ไควางแผนไว้อย่างรอบคอบ เพื่อปรับปรุงสถานการณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านการเศรษฐกิจและสังคม สิ่งเหล่านี้ กำลังแสดงผลให้เห็นแล้ว แต่ต้องการเวลาและเงินทุน กับความรู้ทางวิชาการ เพื่อให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยืนหยัดทัดเทียมกับภาคอื่น ๆ ได้ ฝ่ายคอมมิวนิสต์กำลังดำเนินการเพื่อมิให้ความพยายามของรัฐบาลปรากฏผลสำเร็จได้

ฐานะทางภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือนับว่า เหมาะอย่างยิ่งต่อการนำทฤษฎีของเมา ในเรื่องการตั้งฐานปฏิบัติการในเขตชนบทที่ห่างไกล เพื่อเริ่มทำ " สงครามประชาชน " แทนที่จะเป็นเครื่องกีดขวางระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับดินแดนในปกครองของคอมมิวนิสต์ แม่น้ำโขงกลับกลายเป็นสะพานเปิดทางให้แก่การแทรกซึมของสายลับคอมมิวนิสต์ แก่การหลั่งไหลเข้ามาของวัสดุในการโฆษณาชวนเชื่อและยุทธโศปกรณ์อื่น ๆ (รวมทั้งอาวุธและกระสุน) และการส่งบุคคลที่คัดเลือกจากท้องถิ่นไปยังจีนคอมมิวนิสต์ เวียดนามเหนือ และลาว เพื่อรับการอบรมลัทธิคอมมิวนิสต์และการก่อการร้าย

มีจังหวัดต่าง ๆ ทำจังหวัดด้วยกัน ที่เป็นจุดสำคัญในการดำเนินงานของ
คอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ หนองคาย อุดร อุบล สกลนคร และ
นครพนม ในจังหวัดนครพนมนั้น ท้องที่อำเภอนาแก เป็นที่ที่ก่อการกบฏก่อการร้าย
และพวกบ่อนทำลาย เพราะประกอบด้วย ป่าทึบกว้างขวาง และเทือกเขาภูพาน ซึ่งมีถ้ำ
มากมายเป็นประโยชน์ต่อการหลบซ่อน และเป็นคลังขีปนาวุธ นอกจากนี้ อำเภอนาแก
ยังอยู่ใกล้กับทางลำเลียงของเวียตนามในลาว¹

ประวัติและความเป็นมาของการปฏิวัติการทางจิตวิทยา

การปฏิวัติการทางจิตวิทยา มีมานานแต่ครั้งโบราณ จนกระทั่งบัดนี้ได้นำไปใช้
ทั้งการทหาร และการเมืองทุกสาขา² แนวความคิดของการใช้กำลังทางจิตวิทยา
ไม่ใช่ของใหม่ ชุนชู นักยุทธวิธีและยุทธศาสตร์ชาวจีน ซึ่งเขียนบทความไว้เมื่อ 500
ปีก่อนคริสตศักราช ยังได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของการทำลายกำลังใจของข้าศึกที่จะ
สู้รบเอาไว้อย่าง เกลาเซวิท ผู้มีทัศนะว่า " การสงครามเสมือนเป็นเรื่องที่ต่อเนื่อง
มาจากนโยบายโดยวิธีวิธีการอย่างอื่น " ก็ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะทาง
จิตวิทยาในการสู้รบไว้เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก ต่อมาจนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 18
นักการทหารจึงได้นำแนวความคิดอันนี้ ไปพิจารณาประกอบในการคำนวณกำลังพลและ
สิ่งอุปกรณ์

การศึกษาหาความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับจิตใจมนุษย์ นับได้ว่า เป็นรากฐาน
สำคัญในการปฏิวัติการทางจิตวิทยา หรือในการป้องกันการปฏิวัติการทางจิตวิทยาของ
ฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องวิชาจิตวิทยา สังคมศาสตร์ มนุษยสัมพันธ์

¹ องค์การ สปอ., การคุกคามของคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทย, (พระนคร,
โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์, 2511), หน้า 33 - 40.

² เสนีย์ จำเนียรไวทย, พ.อ., " เอกสารประกอบบรรยายวิชาการปฏิบัติ
การทางจิตวิทยา ", ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิวัติการทางจิตวิทยา, (อัสสัมชัญ),
หน้า 9.

มนุษยวิทยา และการศึกษาสัมพันธ์ เป็นต้น ปัจจุบันนี้ การค้นพบทางสังคมศาสตร์
โดยขยายวงกว้างออกไปอย่างมากมาย ทำให้สามารถที่จะทราบเรื่องราวเกี่ยวกับนิสัย
ใจคอของมนุษย์ให้ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียง ยิ่งไปกว่านั้น ความก้าวหน้าทาง
เทคโนโลยีทำให้สามารถผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ ในการศึกษาค้นคว้าที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
อยู่เรื่อย ๆ จึงทำให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการทางจิตวิทยาเพิ่มพูนมากขึ้น

จากประวัติศาสตร์จะเห็นได้ว่า ในสมัยก่อนได้มีการใช้การโฆษณาชวนเชื่อ
และวิธีการต่าง ๆ มากมาย ในการที่จะทำให้ชาติเกิดอาการฉุนเฉียวหรือเกิด
การตกใจ หันนี้ เพื่อเป็นการลดกำลังใจในการต่อสู้ของชาติกลาง เช่น ชุนชู่ โคแนะนำ
ไว้ว่า ให้ใช้ แสงและเสียงแปลก ๆ ในยามค่ำคืน นั้น ก็ปรากฏว่า ก็เคียนและโจโจ
โคเคยนำไปใช้โดยมาแล้ว เนโรโคเคยใช้ชาวลิออลลาหาพวกคริสเตียนทำอะไร
ประหลาด ๆ เพื่อให้เกิดความเกลียดชัง บุรุษผู้นั้น เมื่อฆ่าซีซาร์แล้ว ก็โคใช้สุนทรพจน์
และคำปราศรัยต่อประชาชน ทำให้พลเมืองชาวโรมันตกอยู่ในอำนาจตน แต่ถูกมารค
แอนโทนี โฆษณาชวนเชื่อต่อต้าน โดยโคใช้สุนทรพจน์และชาวลิออลองให้ชาวโรมันเกลียดชัง
ผู้ฆ่าซีซาร์โคเป็นผลสำเร็จ และเจิ้งกิสข่าน ก็โคใช้ชาวลิออลแสดงถึงความทารุณดุร้าย
และกำลังทัพอันใหญ่หลวงของตน ให้แพร่หลายออกไปเพื่อข่มขวัญชาติก เป็นคน

สงครามในสมัยก่อน

เฮโรโดตัส โคเขียนเล่าไว้ว่า ในสงครามระหว่างกรีกกับเปอร์เซีย
เหมิสโตเกิด แม่ทัพกรีก โคใช้ความพยายามที่จะแยกชาวไอโอเนียนและชาวแคเรียน
ซึ่งเป็นพันธมิตรของเปอร์เซีย ออกไปเสียจากกองทัพเรือในสังกัดของเปอร์เซีย จึงได้
ลงมือดำเนินการ โดยโคใช้เรือเร็วของกรีกแอบวิ่งแซงขึ้นหน้ากองทัพเรือเปอร์เซีย ไปยัง
ที่พักเรือต่าง ๆ ตามชายฝั่งทะเล แต่ละตำบลเหล่านั้นเขาโคสั่งให้จาริกข้อความต่าง ๆ
ลงไปบนแผ่นดินลึกลับ เพื่อให้ชาวไอโอเนียนผู้ซึ่งจะมาถึงต่อไปโคอ่านคำจารึกดังกล่าว
ซึ่งล้วนแต่เป็นเครื่องจูงใจชาวไอโอเนียน ซึ่งมีข้อความว่า " อย่ายุ่รบกับชนเผ่าเดิม
ของเจ้า แต่จงมาเข้ากับฝ่ายกรีกเสีย ถ้าทำไม่ได้ ก็ขอให้ปลิวตัวออกไปเสียจากการสู้รบ
และชวนให้พวกแคเรียนทำอย่างเจ้าด้วย ถ้าเจ้าไม่สามารถทำอะไรได้ดังที่กล่าวแล้ว

และเจ้าถูกขังขวางจากกำลังที่เหนือกว่าจนหลบหนีไม่ได้แล้ว อย่างน้อยที่สุด เมื่อเราเข้าที่
 จากฝั่งเขาที่คดบหลัง ... " เฮโรโดตัสได้อธิบายไว้ว่า " เหมิสโตเกิด หวังผลอยู่
 สองประการคือ ถ้าเซอร์เซส (แม่ทัพชาวเปอร์เซีย) ไม่มาพบคำจารึกนี้เสียก่อน
 คำจารึกนี้ อาจเป็นผลดึงเอาชาวไอโอเนียนไปเป็นพวกกรีกได้ หรือถ้าเซอร์เซสได้
 รัชรายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็พอเป็นหลักฐานที่จะทำให้ชาวไอโอเนียน หมดความเชื่อถื่อ
 และคงไม่ยอมรวมรบทางทะเลต่อไปอีก "

สงครามปฏิวัติในสหรัฐ ฯ

ในสงครามปฏิวัติ ที่เกิดขึ้นในสหรัฐ ฯ ปรากฏว่า ได้มีการโฆษณาชวนเชื่อ
 กันอย่างกว้างขวาง คำขวัญต่าง ๆ เช่น " จงอยากคชี่ชาวเรา " และ " จงให้
 อิศรภาพแก่ชาวเราหรือไมก็ชาวเราเสีย " นับได้ว่า เป็นการอ้อนวอนอันมีผลในทาง
 ชักชวนอย่างใหญ่หลวง และนิยมใช้กันมาก มีใบปลิวฉบับหนึ่งซึ่งเป็นตัวอย่างอันดีเลิศ
 สำหรับการโฆษณาชวนเชื่อในสนามรบ ได้แก่ ใบปลิวที่นำไปทิ้งให้แก่ทหารรับจ้าง
 ของอังกฤษ ในตอนต้นของการสู้รบรอบเมืองบอสตัน มีข้อความและรูปร่างโดยสังเขปดังนี้

- 7 คอลดาร์ตอเคื่อน ..... 3 เพ็นซ์ทอวัน
- อาหารสดและอुकมสมบูรณ์ ..... หมู เค็ม เน่า
- สุขภาพดี ..... โรคลั๊กกะบิคลั๊กกะเปิด
- อิสรภาพความสะควก ..... ความ เป็นทาส ขอทาน
- ความมั่งคั่ง และที่นาอันอुकม ..... ความต้องการ

สงครามโลกครั้งที่ 1

ได้มีการใช้เครื่องมือตักตอสื่อสารในการปฏิบัติการทางจิตวิทยาอย่างกว้างขวาง
 ในสงครามโลกครั้งที่ 1 สำหรับวิทยุ นั้นยังไม่แพร่หลายนัก แต่ได้มีการนำเอาบอลูน
 และปืนใหญ่มาใช้ประโยชน์ในการทิ้งใบปลิวและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ลงไปในแนวหน้า ปรากฏว่า
 ในตอนต้นสงคราม ทั้งฝ่ายสัมพันธมิตรและฝ่ายตรงข้าม ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะหา
 พรรคพวก หรืออย่างน้อยที่สุด ก็เพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศเป็นกลางหันไปเข้าข้างฝ่ายซำศึก

สำหรับการศึกษาที่สหรัฐอเมริกา ได้เข้าร่วมในสงครามนั้น ก็เนื่องจาก " คำขวัญ 14 หัวข้อ " ของประธานาธิบดีวิลสัน ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นรากฐานในการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายสัมพันธมิตร เพราะในเนื้อหาได้กล่าวถึงวอนชาวโลก โดยเฉพาะฝ่ายตรงกันข้าม ด้วยการเสนอให้มีสันติภาพโดยยุติธรรม การจัดตั้งองค์การเพื่อรักษาสันติภาพ และการจัดตั้งรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตยที่ตีให้แก่ประชาชาติที่ถูกกดขี่ เป็นต้น

สงครามโลกครั้งที่ 2

เป็นเวลาหลายปีก่อนที่สงครามโลกครั้งที่ 2 จะระเบิดขึ้น นาซีเยอรมันได้ใช้การปฏิบัติการทางจิตวิทยาอย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง โดยใช้การโฆษณาชวนเชื่อทุกชนิด เพื่อสร้างเรื่องราวของความยิ่งใหญ่อันไม่มีใครสามารถจะเอาชนะได้ สมรรถนะของเครื่องจักรกลในการทำสงครามของนาซี ได้ถูกกล่าวขวัญถึงกันมาก จนพิจารณาได้ว่า การปฏิบัติการทางจิตวิทยาของเยอรมันนี้ เป็นเครื่องช่วยอันสำคัญยิ่งในการทำลายขวัญของโปแลนด์ และบรรดาประเทศที่ต่อยกว่า ในเมื่อฮิตเลอร์โดยাত্রาทัพของตนเข้าสู่ประเทศเหล่านั้น แด่อย่างใดก็ตาม เรื่องราวเกี่ยวกับความเป็น " มนุษย์วิเศษ " ของเยอรมันก็ถูกทำลายลงกลางไปอย่างช้า ๆ โดยที่ฝ่ายสัมพันธมิตรได้นำเครื่องมือติดต่อสื่อสาร เช่น วิทยุ เครื่องขยายเสียง และใบปลิว มาใช้ในการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของทหารอย่างกว้างขวาง และในแต่ละกรณีได้ประสานเข้ากับการปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ ด้วย

สงครามเกาหลี

ห่างเวลาระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กับสงครามเกาหลี การปฏิบัติการทางจิตวิทยา แทบจะสูญหายไปจากความทรงจำของนักการทหาร จะเห็นได้ว่า ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2493 กองทัพบกสหรัฐฯ แทบจะไม่มีเครื่องมือในการปฏิบัติการทางจิตวิทยาเหลืออยู่ โชคคืออยู่ที่ว่า เมื่อเริ่มสงครามเกาหลีนั้น ยังมีบุคคลซึ่งส่วนใหญ่เป็นพลเรือน ยังมีประสบการณ์ในเรื่องการปฏิบัติการทางจิตวิทยาจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้นำบทเรียนที่ได้รับมาใช้ ประเทศที่เข้าร่วมในสงครามเกาหลี เริ่มฟื้นฟูทางด้านการปฏิบัติการทางจิตวิทยาอย่างขนานใหญ่ จัดตั้งฝ่ายกิจการพิเศษขึ้นเพื่อวางแผนและ

กำกับดูแล และได้จัดตั้งหน่วยขึ้นโดยเฉพาะเพื่อการปฏิบัติการทางจิตวิทยาอีกด้วย

สงครามเย็น และการสู้รบในเวียดนาม

ตั้งแต่สงครามเกาหลีเป็นต้นมา (พ.ศ. 2495) ฝ่ายโลกเสรีและฝ่ายคอมมิวนิสต์ ได้พัฒนาการปฏิบัติการทางจิตวิทยาอย่างกว้างขวาง การจลาจลในประเทศสังคมนิยมใน พ.ศ. 2499 กำลังทหารโซเวียตภายใต้การนำของครุสเชฟ ก็ยังได้เข้าถึง " การอยู่ร่วมกันโดยสันติ " กับฝ่ายโลกเสรีอยู่นั่นเอง

การปฏิบัติการทางจิตวิทยาในเวียดนาม เน้นหนักในเรื่องการก่อกวนความไม่สงบของฝ่ายคอมมิวนิสต์ และการปราบปรามการก่อกวนความไม่สงบของฝ่ายโลกเสรี ประสพการณ์จากเวียดนามแสดงถึงความจริงที่ว่า การปฏิบัติการทางจิตวิทยาเป็น " ปัจจัยที่สำคัญยิ่ง " ที่ทั้งสองฝ่ายได้ใช้เป็นอาวุธประหัตประหารกันตั้งแต่เริ่มแรก และยังคงใฝ่อยู่ตลอดไป การดำเนินการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของคอมมิวนิสต์ก็เพื่อชักจูงให้ประชาชนของประเทศนั้นสู้รบกันเอง ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายที่คอมมิวนิสต์ใฝ่หวังไว้ ฝ่ายโลกเสรีตระหนักในภัยอันร้ายแรงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของฝ่ายคอมมิวนิสต์เป็นอย่างดี ได้ดำเนินการตอบโต้อย่างเข้มแข็ง สอดแทรกการปฏิบัติการทางจิตวิทยาเข้าไปรวมอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ของการป้องกันและปราบปรามการก่อกวนความไม่สงบ โดยมุ่งเขาสู่ประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญ ต้องการให้ประชาชนสนับสนุนการกระทำของรัฐบาลในทุกสายงาน¹

การโฆษณาชวนเชื่อเป็นมาตรการคุกคามหลักของคอมมิวนิสต์ตั้งแต่เริ่มแรก ปัจจุบันก็ยังเป็นอาวุธหลักของการดำเนินงานทางการเมือง และจะกระทำอยู่ตลอดเวลา จนกว่าจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งนี้ โดยยึดหลัก ก่อให้เกิดความแตกแยก สับสน บ้ายร้าย โจรฉ้อ ชูขวัญ ท่อแท้ใจ เพื่อให้บรรลุผล 3 ประการด้วยกัน คือ จัดตั้ง

¹โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, เรื่องเดิม, หน้า 1 - 4.

พรรค จัดตั้งมวลชน และจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ¹

ประวัติงานโฆษณาชวนเชื่อจัดตั้งมวลชนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
เริ่มแรก โคชยายตัวไปในกลุ่มกรรมกรโรงสีเขตจังหวัดพระนคร (นครหลวงกรุงเทพ
ธนบุรี) แล้วจึงค่อย ๆ ขยายตัวไปในหมู่กรรมกรสาขาอื่น ๆ ประมาณ พ.ศ. 2490
โคชขยายเข้าสู่กลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง แล้วจึงค่อย ๆ ขยายไปสู่ นักศึกษา ครู
และนักเรียน แห่งอื่น ๆ ภายหลังการประชุมสมัชชาผู้แทนพรรคทั่วประเทศ ครั้งที่ 2 ของ
พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2495 พรรคได้เน้นปัญหาการโฆษณา
ชวนเชื่อและจัดตั้งมวลชนในกลุ่มชาวนาเป็นพิเศษ โดยงานที่จุดประกายไว้ในชนบท
ส่วนในเมืองไซเป็นแหล่งสำหรับเพาะผู้ปฏิบัติงาน เพื่อส่งเข้าสู่ชนบท ขยายงานการจัดตั้ง
มวลชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แนวทางของพรรคมุ่งใช้วิธีการ " ชนบทล้อมเมือง " หมายถึง
สร้างฐานที่มั่นขึ้นในชนบท ยึดชนบทก่อนแล้วจึงเข้ายึดเมืองภายหลัง ผู้ปฏิบัติงานที่คัดเลือก
ส่งไปชนบทนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ไม่ถูกเจ้าหน้าที่เพ่งเล็ง และชาวบ้านไม่ระแวงสงสัย
ในระยะเริ่มแรกจะเข้าไปฝังตัวอยู่อย่างเงิบ ๆ ยังไม่มีการเคลื่อนไหวใด ๆ ทั้งสิ้น
โดยยึดหลักของการอยู่รอดเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อต้องการสัมพันธ์ใกล้ชิดและศึกษามวลชน
ต่อไป ดังเช่นคอมมิวนิสต์ทราบดีว่า ประชาชนที่ยากจน ยอมเห็นว่า ที่ดินเป็นทรัพย์สิน
ยอดปรารถนาของตน เมื่อ พ.ศ. 2460 เลนิน เคยใช้คำขวัญ " ชนบท บัง สันติภาพ และ
ที่ดิน " จูงใจประชาชนเข้ายึดอำนาจ เมื่อทำการสำเร็จแล้วก็จัดสรรที่ดินให้กับชาวนา
ชาวไรคามสัญญา แต่พอครองอำนาจแล้ว ก็เลิกกรรมสิทธิ์และเรียกที่ดินคืนในปี 2470
มาเซดงก็เคยให้คำขวัญทำนองเดียวกัน " มามีที่ดินกันเถิด " ให้สัญญากับประชาชนเช่น
เดียวกัน และเมื่อโคอำนาจมั่นคงแล้วก็กลับสตั๊กกัน เพราะคอมมิวนิสต์รู้ว่า เมื่อยึด
อำนาจได้แล้ว สิ่งที่ดีกับประชาชนนั้น จะเรียกคืนเสียเมื่อใดก็ได้ และนาประหลาดที่ว่า
ความปรารถนาของประชาชนที่คอมมิวนิสต์นำมาใช้ประโยชน์อย่างใดผลที่สุดนั้น เป็นความ

¹ วิเชียร เวชสวรรค์, เรื่องเดิม, หน้า 37.

ปรารถนาที่ตรงข้ามกับความมุ่งหมายของคอมมิวนิสต์¹

การโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์กล่าวโจมตีประเทศไทย และรัฐบาลไทยนี้
ได้ดำเนินการต่อเนื่องมานานแล้ว ปริมาณการโฆษณาชวนเชื่อได้เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ
ตั้งแต่ พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา นับเป็นการบ่อนทำลายสถาบันการปกครองของไทยอย่างยิ่ง
เจ้าหน้าที่รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็มีโคลงเคลงความพยายามที่จะหามาตรการ
ที่ชอบที่ควร ดำเนินการตอบโต้ โดยยึดหลักขอเท็จจริงและความถูกต้องตามพยานอง
คลองธรรม²

งานที่สำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในฐานะองค์การ
บ่อนทำลายควย และเป็นองค์การที่ควบคุมการก่อการร้ายในประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่
คือ ผกค. งานแรกคือ งานการบ่อนทำลาย ถ้าเราจะพิจารณาถึงในเรื่องของการต่อสู้
เพื่อการบ่อนทำลาย โดยในลักษณะของเขานั้น เติมที่เขาที่มีอยู่ 2 ประการ คือ
แนวทางสันติ คือ พยายามที่จะเสริมงานในรัฐสภา ถ้ากรณีมีพรรคใดที่เป็นพรรคฝ่ายค้าน
ของรัฐบาล พยายามที่จะเข้าไปแทรกแซง วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อผลทาง
การเมือง เพราะสิ่งสำคัญที่สุด คือ นโยบายต่าง ๆ ในทางการเมืองที่สามารถจะฉกฉวย
โอกาส หรือข้อประโยชน์ได้อย่างน้อยที่สุดในงานการโฆษณาชวนเชื่อ กับแนวทางการ
ดำเนินการในเรื่องของพรรค อันนี้เป็นส่วนหนึ่งที่พรรคพยายามที่จะดำเนินการในแนวทาง
สันติ รวมทั้งพยายามวิเคราะห์สถานการณ์หรือฉกฉวยสถานการณ์ อย่างเช่น กรณี 14
ต.ค. 16, 6 ต.ค. 19 ก็ตาม พรรคได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ว่า
จะมีการปฏิวัติรัฐประหารต่าง ๆ และก็ได้เตรียมการในการต่อสู้ในด้านการบ่อนทำลายอะไร

¹ กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, "การก่อการร้ายของ
คอมมิวนิสต์ในประเทศไทย", การโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทย,
(พระนคร, โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2514) หน้า 45.

² กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, เรื่องเติม, หน้า 47 - 51.

ต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งในระยะหลัง 6 ต.ค. ก็มีเอกสารไว้สำหรับใช้ในการ
 บอนทำลายอยู่หลายแห่งหลายมุม แลวกก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย โดยเฉพาะในค่าน
 การโจมตีหรือแตะต้องสถาบันกษัตริย์ แม้ในช่วงหลัง ม.ค. 20 เป็นสิ่งพิสูจน์ได้
 แน่แน่นอนว่า สิ่งที่เราเคยเชื่อถือว่า พรรคจะไม่แตะต้องสถาบันกษัตริย์นั้น ปรากฏว่า
 ได้มีการโจมตีสถาบันกษัตริย์แล้ว และในช่วงหลัง เม.ย. 20 เป็นต้นมา ได้ใช้
 ถ้อยคำรุนแรงและหยาบคายพอสมควรเปรียบเทียบ โดยเฉพาะตัวบุคคลในสถาบัน
 กษัตริย์ อย่างเช่น สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งในลักษณะอย่างนี้ ในการขึ้นอำนาจนี้
 ก็เป็นสิ่งที่พรรคกำหนดขึ้นมาอย่างแน่นอน เป็นนโยบายใหญ่ที่ไปปฏิบัติหรือเจ้าหน้าที่ของ
 พรรคไปปฏิบัติ อย่างน้อยที่สุด เราจะเห็นได้จากวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย
 จากการโฆษณาทุกรายการหรือทุกหัวข่อ แพบจะกล่าวใดทุกวันจะมีคำโดยเฉพาะเรื่องของ
 คำว่า " ศักดินาใหญ่ " อยู่ในทุกหัวข่อเรื่องว่า มีส่วนรวม เช่นว่า มีส่วนรวมในการ
 ปฏิวัติรัฐประหาร ในกรณี 6 ต.ค. 19 มีส่วนรวมในการจัดตั้งรัฐบาลโดยเฉพาะนายถ
 ชานินทร์ มีส่วนรวมในการรวมกิจการม หรือว่ายังมีมือลูกเสือชาวมานมาทำ เพื่อผล
 ทางการเมืองของสถาบันกษัตริย์ รวมทั้งโจมตีในเรื่องสวนตัวของพระบรมวงศานุวงศ์
 บางองค์ โดยเฉพาะสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระวรชายาบ้าง เป็นประจำ
 เป็นข่าวและการวิพากษ์วิจารณ์¹

การโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทยในปัจจุบัน พอสรุปวัตถุประสงค์
 ประสงค์หลักได้ดังนี้

- เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าใจนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
- การที่ใช้สื่อมวลชนของตนเองดำเนินการโจมตีรัฐบาลไทยอย่างแพร่หลายนั้น
 เป็นการแสดงให้คนไทยโดยทั่วไปเห็นว่า การดำเนินงานของคอมมิวนิสต์เป็นไปอย่าง

¹ วิเชียร สุขวิชญ์, "รายงานการสัมมนาทางวิชาการ ครั้งที่ 2 ของนักศึกษา
 สงครามจิตวิทยา รุ่นที่ 1 - 19", การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์และการต่อต้าน,
 (อัสสาเนา, 2520), หน้า 2.

กว้างขวางไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย

- เพื่อเป็นการวางรากฐานหรือกรุยทางให้คนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เขาไปติดต่อกับกบฏคอมมิวนิสต์ตามพื้นที่ต่าง ๆ และในหมู่บ้าน เพราะประชาชนเหล่านั้น พอจะรู้เรื่องราวเค้าโครงของคอมมิวนิสต์มาบ้างแล้วจากการโฆษณาชวนเชื่อ¹

วิธีการโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์โจมตีประเทศไทย

อาจแบ่งแยกได้เป็นวิธีใหญ่ ๆ ได้ 4 ประการด้วยกัน กล่าวคือ

ก. วิทยุ เท่าที่ทราบกัน สถานีวิทยุที่คอมมิวนิสต์ใช้โจมตีรัฐบาลไทย ได้แก่ วิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย วิทยุฮานอย วิทยุปักกิ่ง วิทยุมอสโก วิทยุเปเตลลาว นอกจากนี้ ยังมีวิทยุอีกหลายสถานีรวมทั้ง วิทยุเสียงแนวร่วมแห่งชาติ กัมพูชา (กลุ่มสี่หนู) ซึ่งทำการโฆษณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อประเทศไทย หัวข้อที่สถานีวิทยุคอมมิวนิสต์ใช้ในการโฆษณาส่วนใหญ่ จะกล่าวโจมตีการบริหารงานทั่วไปของรัฐบาล โฆษณาอุกฉกรรกรรม ชาวนา นักเรียน ข้าราชการชนกลุ่มน้อย เช่น ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ รวมทั้งโฆษณากิจกรรมของพรรคคอมมิวนิสต์ด้วย

ข. เอกสารโฆษณาชวนเชื่อและขมขู่ผู้ชักชวนการกระทำของคอมมิวนิสต์

- เอกสารที่พิมพ์อย่างเรียบร้อย เอกสารพวกนี้มักจะลงชื่อว่า " ชาวไทยผู้รักชาติ " แล้วแจกจ่ายไปเป็นจำนวนมากทางไปรษณีย์ เอกสารที่ใช้พิมพ์ดีดมักจะส่งไปให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญ ๆ เพื่อขมขู่หรือส่งไปให้เจ้าหน้าที่ระดับชั้นผู้น้อย นักศึกษามหาวิทยาลัย โดยชักจูงให้เห็นช่องโหว่ของการปฏิบัติงานของทางราชการ แล้วเรียกร้องให้หันมาสนับสนุนพวกเขาทำการต่อสู้กลางรัฐบาล

- เอกสารที่พิมพ์อย่างหยาบ ๆ หรือเขียนด้วยมือ ส่วนใหญ่ใช้ในระดับ

¹ กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, เรื่องเดิม, หน้า 46.

หมู่บ้าน ซึ่งเป็นการโฆษณาชวนเชื่อด้วยใบปลิว ผกค. นำไปปิดไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น บ้านกำนัน บ้านผู้ใหญ่บ้าน ตลาด โบสถ์ ต้นไม้ข้างทางสัญจรไปมา ๆ ล ๆ ขอความส่วนมากมักเป็นการขมขู่เจ้าหน้าที่หรือราษฎรที่ไม่ให้ความร่วมมือกับคอมมิวนิสต์ ถ้าเป็นเอกสารทั่วไปก็โจมตีการปฏิบัติงานของรัฐบาล การใช้เอกสารโฆษณาชวนเชื่อชนิดนี้ ก็เพื่อใหญ่ที่พบเห็นได้ับราษฎรเคลื่อนไหวของ ผกค. เข้าหูอยู่เรื่อย ๆ จะได้มีการค้นคว้า ผกค. เขามาในหมู่บ้านหรือไกลหมู่บ้านของตน และเป็นการกฤษฎางเพื่อความสะดวกในการแทรกซึมบ่อนทำลาย ขมขู่บุคคลบางคนไม่ให้รายงานข่าวหรือร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล

ค. การโฆษณาชวนเชื่อโดยการปิดล้อมหมู่บ้าน วิธีการนี้ไม่ใช่วิธีใหม่ คอมมิวนิสต์เคยใช้มาแล้วในเวียดนาม ปัจจุบัน ผกค. จะใช้วิธีการนี้ต่อพื้นที่หรือหมู่บ้านที่อยู่ทางไกล เจ้าหน้าที่รัฐบาลเข้าไปไม่ถึง หรือยังไม่สามารถให้การคุ้มครองได้ตลอดเวลา วิธีการโดยทั่วไป มักจะทำการโฆษณาโดยการใช้อาวุธเรียกประชุมชาวบ้าน เพื่อบังคับให้ฟังการโฆษณาชวนเชื่อ

ง. การโฆษณาชวนเชื่อโดยการแทรกซึม วิธีนี้ใช้ ผกค. หรือตัวแทนเข้าไปติดต่อกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล แล้วพยายามโฆษณาโน้มน้าวจิตใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเห็นดีเห็นชอบ และปฏิบัติตามความประสงค์ของ ผกค. ในการเข้าไปติดต่อนั้น อาจคัดเลือกบุคคลในลักษณะแตกต่างกันสุดแต่ความเหมาะสมและสรรหาได้ เช่น อาศัยความสัมพันธ์ทางเครือญาติและเพื่อนฝูง ย้ายเข้าไปพักอาศัยหรือหาเช่าที่พำนักไปรับจ้างทำงานมีอาชีพยังหน้า จัดตั้งกลุ่มและเข้าไปสัมพันธ์ช่วยเหลือ เป็นต้น

ทั้งการโฆษณาชวนเชื่อโดยการปิดล้อมหมู่บ้าน และการโฆษณาชวนเชื่อโดยการแทรกซึมนั้น เท่าที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ปฏิบัติมาแล้วมักจะปรากฏในรูปต่าง ๆ ดังนี้ โจมตีรัฐบาลและเกลี้ยกล่อมหรือบีบบังคับราษฎรเข้าเป็นสมาชิกหรือร่วมงาน สอบถามราษฎรเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ และโฆษณาว่า จะเข้าโจมตีเจ้าหน้าที่ ทำร้ายราษฎรหรือเจ้าหน้าที่ ปิดล้อมหมู่บ้านแล้วโฆษณาชักจูงชาวบ้านไปรับการอบรม ขอเสบียงอาหารให้การศึกษาอบรมและฝึกอาวุธให้ชาวบ้าน ๆ ล ๆ¹

¹ กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, เรื่องเดิม, หน้า 47 - 51.

คำจำกัดความของจิตวิทยา

คำว่า " จิตวิทยา " ก็คือ จิต + วิทยา ซึ่งหมายถึง วิชาหรือศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมของจิตใจมนุษย์ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า ไชโคโลยี (Psychology) ซึ่งรากศัพท์เดิมมาจากภาษากรีกว่า ไช - ที (Psychi) ซึ่งแปลว่า จิตใจ หรือ (Mind) ส่วนคำว่า โลโกส (Logos) มีความหมายว่า ศาสตร์หรือวิทยา นั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ จิตวิทยา จึงหมายถึง วิทยาการด้านพฤติกรรมของมนุษย์ โดยการศึกษาและสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างทวนการทางระบบประสาท ที่ปฏิบัติการและสิ่งงานของมนุษย์ต่อสภาพที่มีชีวิตและสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งขณะเดียวกัน นักทิว อเล็กซานเดอร์ โป๊ป (Alexander Pope) ได้เขียนหนังสือไว้ว่า " วิธีการศึกษาที่เหมาะสมของมนุษยชาติ คือ การศึกษาเรื่องของคน และถ้าจำกัดความของคำว่าจิตวิทยาแล้ว จะต้องเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์นั่นเอง " 15

คำจำกัดความของการปฏิบัติการทางจิตวิทยา ในแง่ของจิตวิทยา

การปฏิบัติการทางจิตวิทยา (Psychological Operation) เป็นการนำความรู้ทางจิตวิทยามาใช้ เป็นเครื่องมือในการโฆษณา ในการดำเนินนโยบายของชาติ ฉะนั้น ย่อมเกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องจิตใจ และโดยเฉพาะเกี่ยวกับทางสังคม (วิทยาศาสตร์สังคม อันได้แก่ วิชาประวัติศาสตร์ การปกครอง เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษา และอื่น ๆ อีกที่เกี่ยวกับสังคม) การปฏิบัติการทางจิตวิทยาเป็นการประยุกต์วิชาจิตวิทยาใช้ในการสงครามและเวลาปกติ คำว่า การปฏิบัติการทางจิตวิทยา เป็นคำกว้างหมายรวมทั้ง การสงครามจิตวิทยา (Psychological Warfare) และการดำเนินการ ทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ

¹บุญทัน คอกโรสง, จิตวิทยาผู้นำและมนุษย์สัมพันธ์, (พระนคร, สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี, 2520), หน้า 2 - 3.

การดำเนินการให้เป็นไปตามอุดมคติ เป็นเรื่องที่วางแผนไว้ และปฏิบัติตามแผน เพื่อจะก่อให้เกิด ความคิดเห็น (Opinions) อารมณ์ (Emotions) ทิธา (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ขึ้นในหมู่พวกรชาศึก พวกตรงข้าม พวกเป็นกลาง พวกต่างประเทศที่เป็นฝ่ายเดียวกัน อันจะเป็นประโยชน์แก่กุลโหนโยบายและวัตถุประสงค์ของชาติเป็นผลสำเร็จ¹

วัตถุประสงค์แห่งชาติ (National Objective)

รัฐบาลจะต้องมีวัตถุประสงค์แห่งชาติอย่างแจ่มแจ้งแน่นอน เพื่อสนับสนุนผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security)

วัตถุประสงค์นี้อาจเน้นไปที่

- ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ตลอดจนบูรณภาพแห่งราชอาณาจักร
- สวัสดิภาพของประชาชน
- พลังอำนาจแห่งชาติ ทางการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา
- การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง
- การสร้างเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ
- การปลูกฝังประชาชนให้มีความรักการปกครองระบอบประชาธิปไตยและต่อคอมมิวนิสต์
- การปรับปรุงจักรกลรัฐบาล ได้แก่ การบริหารราชการ (Management) ปรับปรุงคุณภาพราชการ การจัดองค์การมิให้ซ้ำซ้อนกัน
- กำจัดการขัดแย้งภายในระหว่างชนชั้น หรือระหว่างชนกลุ่มน้อยกับกลุ่มใหญ่
- กำจัดของไหลทุกวิถีทางอย่าให้คอมมิวนิสต์ขยายของไหลเหล่านั้นออกไปได้
- การสร้างสรรพัฒนา

¹ เสนีย์ จำเนียรไวย, พ.อ., เรื่องเดิม, หน้า 1.

ขอควรคำนึง จะต้องคิดว่า ประเทศกำลังพัฒนานั้น การก่อการร้ายเป็นเพียงปัญหาหนึ่งในหลายปัญหา ซึ่งจะต้องเกี่ยวโยงกัน เช่น ปัญหาการเพิ่มของประชากรถึงร้อยละ 3.2 ต่อปี การแก้ปัญหาด้วยการกระทำที่เกี่ยวโยงกันนี้ จะเป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนศรัทธารัฐบาลยิ่งขึ้น¹

วัตถุประสงค์การปฏิบัติการทางจิตวิทยาแห่งชาติ

1. เพื่อเสริมสร้างขวัญและพลังความสามัคคีของคนในชาติ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในการที่จะดำรงไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย และการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. เพื่อเสริมสร้างและเร่งเร้าให้ชนในชาติบังเกิดความรู้สึกรวมกัน และพร้อมที่จะต่อสู้และเสียสละเพื่อรักษาไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมอันดีของชาติ และคุณลักษณะการรักความเป็นอิสระของชาติไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิม
3. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทั้งปวงอันจะนำความกินดีอยู่ดีมาสู่ประชาชน ตลอดจนจิตใจความไม่เป็นธรรมและความขัดแย้งในสังคมให้หมดไป
4. เพื่อแสวงหาอิทธิพลเหนือกลุ่มชนทั้งมวลให้สนับสนุนผลประโยชน์ของชาติ
5. เพื่อเผยแพร่เกียรติภูมิของประเทศและให้มีผู้สนับสนุนในนโยบายต่างประเทศของชาติ
6. เพื่อสร้างความขัดแย้งและก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันขึ้นในกลุ่มบุคคลที่เป็นฝ่ายตรงข้าม
7. เพื่อต่อต้านและตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม
8. เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนประเทศและกลุ่มชนที่เป็นฝ่ายเดียวกัน และที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับศัตรู
9. เพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์ของชาติ

¹ วิเชียร เวชสวรรค์, เรื่องเดิม, หน้า 28 - 29

นโยบายการปฏิบัติการทางจิตวิทยาแห่งชาติ

1. ให้ถือว่า การ ปจว. เป็นงานระดับชาติ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ควบคู่กับพลังอำนาจของชาติอื่น ๆ ทั้งทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคม
2. ให้ถือว่า การ ปจว. เป็นงานที่มีค่ากับความเร่งด่วนสูง ที่รัฐบาลยังให้การสนับสนุนทุกด้าน โดยเฉพาะคำนงงบประมาณในการดำเนินการ
3. ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินงานด้าน ปจว. พร้อมกันไปกับงานในหน้าที่ปกติทุกระดับ
4. ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานทุกระดับชั้น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกระดับ จะต้องศึกษาการ ปจว. อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และจะต้องเรียนรู้และเข้าใจ ในการทำ ปจว. ทั้งของฝ่ายเราและฝ่ายตรงข้าม
5. ปลุกฝังความคิดและจิตใจเจ้าหน้าที่รัฐบาล และกลุ่มชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการ ปจว. และตระหนักถึงภัยที่เกิดจากการทำ ปจว. ของฝ่ายตรงข้าม
6. ดำเนิน ปจว. ต่อฝ่ายตรงข้าม และคอยโต้ขัดขวางและทำลาย การดำเนิน ปจว. ของฝ่ายตรงข้ามที่เป็นปฏิปักษ์ต่อชาติทุกวิถีทาง
7. ให้ประชาชนโคทรายและตระหนักถึงภัยที่กำลังเกิดแก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเสถียรภาพของรัฐบาล
8. ให้ชนในชาติเกิดความเชื่อมั่นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชนในชาติ และจะเป็นระบอบที่แก้ไขสิ่งไม่ดีไม่งามในสังคมให้หมดไป แม้จะไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุด แต่ก็มีความบกพร่องน้อยที่สุด ลัทธิหรืออุดมการณ์อื่นนั้น ไม่เหมาะสมกับสังคมและวิถีชีวิตของชนชาวไทย
9. ให้ทุกคนในชาติมีความหวัง ความเชื่อมั่น ที่จะร่วมชะตากรรม ร่วมแก้ไข ปัญหา สิ่งไม่ดีไม่งามในชาติ ให้หมดไป อดลางความคิดที่ว่า ชาติไม่ใช่ของเราคนเดียว
10. ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะป้องกันไม่ให้ระบบราชการ และตัวข้าราชการ เป็นที่เสื่อมศรัทธาของประชาชน

11. ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศและการทูต ให้ถือว่า การ ปรว. เป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่ง

12. ชักจูงประชาชนทั่วไปให้ความร่วมมือกับรัฐบาล ในอันที่จะแก้ปัญหาความ เหลื่อมล้ำ และความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ¹

นโยบาย ปรว. ของ กอ.รมน. (คำสั่ง กอ.ปก. ที่ 51/15 ลง 28 ก.ค. 15)

1. อบรมและปลูกฝังจิตใจประชาชนให้เกิดความศรัทธาต่อตัวเจ้าหน้าที่รัฐบาล

1.1 เจ้าหน้าที่รัฐบาลต้องยึดมั่นในคุณธรรม ทำงานด้วยความสุจริตใจ และมีน้ำใจไมตรีต่อประชาชน ให้การบริการช่วยเหลือและเยี่ยมเยียน ตามหน้าที่ความ รับผิดชอบที่มีอยู่ต่อประชาชนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสนองตอบให้ตรงกับความต้องการ ของประชาชนโดยถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

1.2 เจ้าหน้าที่รัฐบาลต้องละเว้นความประพฤติกและการกระทำใด ๆ อันจะนำความเสื่อมเสียมาสู่วงการรัฐบาล ซึ่งจะสนับสนุนการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่าย คม.

1.3 ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะปลูกฝังจิตใจประชาชนให้เกิดความคิด ว่า เจ้าหน้าที่และรัฐบาล บริหารงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และทำให้ประชาชน มีจิตใจพร้อมที่จะแสดงออกในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล เพื่อประสาน ประโยชน์ในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรือง และการรักษาความปลอดภัยแก่ท้องถิ่นของตน

1.4 โฆษณาประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมการประกอบคุณงาม ความดีของเจ้าหน้าที่ และความสำเร็จของรัฐบาล ในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรือง ตลอดจนการรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปราม คม.

1.5 เสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดความรักสามัคคี และความสัมพันธ์ อันดี ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลกับประชาชน และประชาชนกับประชาชน

¹ โรงเรียนสงครามจิตวิทยา, เรื่องเดิม, หน้า 3 - 4.

2. เสริมสร้างและปลูกฝังจิตใจประชาชนให้ต่อต้าน คม.

2.1 โฆษณาประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรม ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจถูกต้องและเชื่อมั่นว่า ประเทศไทยมีเอกราชและอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ ตลอดจนรัฐบาลไทยสามารถดำเนินการใด ๆ ด้วยตนเองอย่างอิสระเสรี

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนการปกครองระบอบประชาธิปไตยของรัฐบาลอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขว่า เป็นการปกครองที่เหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่ และสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติไทย

2.3 เสริมสร้างและสนับสนุนบุคคลและองค์การเอกชน ตลอดจนกลุ่มประชาชน ให้เกิดความคิดและมีจิตใจที่จะเสียสละต่อต้านกับภัยคุกคามของ คม. อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 โฆษณาประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมความเสียสละของบุคคล องค์การเอกชน และกลุ่มประชาชนที่ต่อต้านกับภัยคุกคามของ คม. ให้เห็นว่า เป็นกิจกรรมที่ประชาชนคนไทยทุกคนต้องร่วมมือกันทำ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวม

2.5 ปลูกฝังอุดมการณ์ในอันที่จะเสริมสร้างความสามัคคี กล้าหาญ และเสียสละ เพื่อดำรงไว้ซึ่ง สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาติไทย

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการกำจัดผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.)

3.1 ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำลายบุคคลชั้นหัวหน้า และก่อให้เกิดความแตกแยกกันเองในกลุ่ม ผกค.

3.2 โฆษณาประชาสัมพันธ์ ชี้ชวน และชักนำ บุคคลผู้ซึ่งเข้าไปรวมหรือสนับสนุน ผกค. ให้กลับตัวกลับใจเข้ามาขอตัวต่อเจ้าหน้าที่รัฐบาล และจะได้กลับมาเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

3.3 ประณามการกระทำของพวก คม. ว่า เป็นการกระทำที่

ทำลายความเจริญรุ่งเรืองและความสงบสุขของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การไป
ยกย่องและเทอคหุณบุคคลต่างชาติ

3.4 เปิดเผยพฤติกรรมความเลวร้ายและคำมั่นสัญญาหลอกลวงของ
ผกค. พร้อมทั้งขอร้องประชาชนเว้นการกระทำใด ๆ อันจะเป็นการสนับสนุน ผกค.

3.5 เผยแพร่กิจกรรมความสามารถและแสนยานุภาพของกองกำลัง
รัฐบาล ว่าสามารถจะป้องกันและปราบปรามการรุกรานใด ๆ รวมทั้งการป้องกันและ
ปราบปราม ผกค. ได้ และรัฐบาลต้องประสมชัยชนะในที่สุด¹

หน่วยและการจัดการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของชาติ

1. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
2. กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)
3. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)
4. คณะกรรมการปฏิบัติการทางจิตวิทยาแห่งชาติ
5. กรมประมวลข่าวกลาง
6. กรมประชาสัมพันธ์
7. กระทรวงการต่างประเทศ
8. การจัดในระดับกระทรวงกลาโหม ได้แก่ สภากลาโหม กรมยุทธการทหาร
กองบัญชาการทหารสูงสุด และการจัดระดับเหล่าทัพต่าง ๆ ได้แก่ กองทัพบก (กอง
สงครามพิเศษ กรมยุทธการทหารบก) ศูนย์สงครามพิเศษ (กองพันปฏิบัติการจิตวิทยา)
กองทัพอากาศ ได้แก่ แผนกยุทธการพิเศษ (กองยุทธการ กรมยุทธการทหารเรือ)
กองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยา (กรมนาวิกโยธิน) กองทัพอากาศ ได้แก่ แผนกสงคราม
จิตวิทยา (กรมยุทธการทหารอากาศ)²

¹ฝ่ายปฏิบัติการทางจิตวิทยา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, เรื่องเดิม,
หน้า 7 - 8.

²โรงเรียนสงครามจิตวิทยา, เรื่องเดิม, หน้า 1.

การจัดหน่วยของ ฝปจว. กอ.รมน.

ฝปจว. เป็นฝ่ายอำนวยการพิเศษของ กอ.รมน. แบ่งส่วนราชการออกเป็น 5 กอง คือ กองธุรการ กองแผนและโครงการ กองโฆษณา กองประชาสัมพันธ์ และกองปฏิบัติการสนาม แต่ละกองก็แบ่งออกเป็นแผนกการต่าง ๆ ให้มีหน้าที่เกี่ยวกับงาน ฝปจว. ในความรับผิดชอบของตน ส่วนกองที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาพยนตร์ คือ กองโฆษณา ซึ่งมีแผนกการภาพและโทรทัศน์ รับผิดชอบโดยตรง สำหรับแผนกการภาพและโทรทัศน์ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ดำเนินการผลิตภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์ข่าว หรือเรื่องสั้น ตามแผนและตารางที่กำหนด หรือเมื่อได้รับคำสั่งหรือมีสถานการณ์อันสมควร เพื่อเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์หรือชุดข่าวสารเคลื่อนที่
- 2) ดำเนินการผลิตภาพยนตร์โฆษณาเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ ชุดข่าวสารเคลื่อนที่ และโรงภาพยนตร์ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค
- 3) ดำเนินการผลิตภาพนิ่งหรือสไลด์ เพื่อสนับสนุนการจัดนิทรรศการ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการฝึกอบรม เพื่อผลทาง ฝปจว.
- 4) ดำเนินการจัดรายการทางสถานีโทรทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสนทนาโดยนักวิชาการ หรือผู้มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ การจัดรายการสัมภาษณ์บุคคลละครโทรทัศน์ หรือรายการอื่น ๆ
- 5) จัดส่งเจ้าหน้าที่บันทึกภาพและภาพยนตร์ เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ เพื่อขยายผลหรือเป็นข้อมูลในการขยายผลหรือการผลิตรายการทาง ฝปจว.
- 6) วางแผนและเสนอโครงการใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรร หรือเสนอของบประมาณเพิ่มเติมเมื่อมีความจำเป็น
- 7) วางแผนและควบคุมการจัดส่งรายการที่ผลิตไปเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด
- 8) จัดทำบัญชีคุมสิ่งอุปกรณ์และควบคุมเก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

- 9) รายงานสถานการณ์สิ่งอุปกรณ์ตามห่วงเวลาที่กำหนด และจำหน่ายหรือซ่อมสิ่งอุปกรณ์ที่ชำรุด
- 10) ควบคุมดูแลการปรับนับที่บำรุงชั้นต้น กลองถ่ายภาพ กลองถ่ายภาพยนตร์ และอุปกรณ์อื่คล้าย ขยายภาพ ตลอดจนสิ่งอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 11) จัดทำบัญชีภาพยนตร์และบทความเพื่อความสะดวกในการควบคุมและการใช้ประโยชน์ได้โดยรวดเร็ว
- 12) จัดทำบัญชีการเผยแพร่ภาพยนตร์แต่ละเรื่องในเรื่อง จำนวนครั้งที่ฉาย จำนวนผู้ชม และผลในทางจิตวิทยา (จัดทำแบบฟอร์มให้ผู้เยี่ยมแจ้งผลด้วย)
- 13) จัดทำสถิติการใช้อุปกรณ์ประเภทลิ้นเป็ลื่อง เช่น ฟิล์มภาพนิ่ง ภาพยนตร์ และน้ำยา เป็นต้น¹

ภารกิจแผนก ปรจว. ของหน่วย

1. ดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมที่เกี่ยวกับโครงการและผลงานของส่วนราชการในพื้นที่รับผิดชอบและของรัฐบาล ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
2. ประสานแผนและกำกับดูแลการปฏิบัติการจิตวิทยาของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบ ให้ดำเนินการโดยสอดคล้องต่อกัน เพื่อผลในการต่อต้านและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
3. สสำรวจข้อมูลและประเมินผลความต้องการของงบประมาณ ในด้านการพัฒนาและการช่วยเหลือในพื้นที่รับผิดชอบ
4. เสนอแนะ ผบ. หน่วย เกี่ยวกับการจัดลำดับความเร่งด่วนของโครงการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับความต้องการ พื้นที่ และเวลา เพื่อผลทางจิตวิทยา
5. จัดทำงบประมาณและดำเนินงานตามแผนและโครงการที่วางไว้

¹ ฝ่ายปฏิบัติการทางจิตวิทยา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, เรื่องเดิม,

6. อำนวยการผลิตสื่อโฆษณา ตลอดจนเก็บรักษาและแจกจ่ายเผยแพร่ไปสู่เป้าหมายตามเวลาที่เหมาะสม

7. ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการอบรมฟื้นฟู (การอุยเทพ)

หน้าที่และความรับผิดชอบของ หน.ปจว.๑

1. เสนอแนะ ฅบ. หนวย หรือหนวยราชการเกี่ยวกับกิจกรรมและงานคาน ปจว. ทั้งปวง
2. แสวงหาขอมูลเกี่ยวกับพื้นที่เป้าหมายเพื่อวางแผน ปจว.
3. วางแผน ปจว. แลวเสนอขออนุมัติจาก ฅบ. หนวย
4. ส่งแผน ปจว. ของหนวยให้กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์รับทราบ ก่อนเริ่มปฏิบัติการอย่างน้อย 15 วันตามสายงาน แลวสำเนาให้กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ทราบโดยควน
5. อำนวยการและกำกับดูแลให้ชุดปฏิบัติการดำเนินการไปตามแผน
6. สนับสนุนงานธุรการและสงกำลังบำรุงให้แกชุดปฏิบัติการเพื่อให้สามารถปฏิบัติการตามแผนใหม่ประสิทธิภาพมากที่สุด
7. หาขอเท็จจริงในการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการ และทำที่ของเป้าหมาย เพื่อประเมินผลและแก้ไข
8. รายงานผลการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการตามคำสั่งของกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์
9. รับผิดชอบในการผลิต เก็บรักษา และแจกจ่ายเอกสาร สิ่งโฆษณา ของหนวย
10. ทำแผนและโครงการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยการประสานงานกับหนวยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง แลวรายงานผลให้กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ทราบ
11. ทำแผนและโครงการอบรมฟื้นฟู (การอุยเทพ) ในความรับผิดชอบ โดยประสานงานกับหนวยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง แลวรายงานผลให้กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ทราบ

12. ทำแผนและเสนอโครงการของงบประมาณ ปจว.¹ปัจจัยในการปฏิบัติการทางจิตวิทยา

ปัจจัยในการปฏิบัติการทางจิตวิทยา มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. การชาวกรรทางจิตวิทยา
2. การโฆษณา
3. เครื่องมือในการโฆษณา
4. การวางแผนการปฏิบัติการทางจิตวิทยา

1. การชาวกรรทางจิตวิทยา

- ตามความหมายอันเกี่ยวกับการสงครามทางจิตวิทยา หมายถึง ชาวกรรอันเกี่ยวกับ สมรรถภาพ ความอ่อนแอ และวิถีทางปฏิบัติอันอาจจะกระทำไ้ของต่างชาติ และที่ทำความเอนเอียง ทางการเมือง ทางสังคม และกลุ่มการทหารภายในชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของความตั้งใจ ขบวนการสู้รบ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงในการวางแผนการปฏิบัติสงครามจิตวิทยา

- ชาวกรรทางจิตวิทยา ก็คงไ้มาจากหน่วยชาวกรรปกติที่มีอยู่นั้นเอง ไม่ไ้แยกงานออกมาแต่อย่างไ้ หน่วยชาวทุกหน่วย ทุกระดับ จะตองส่งชาวอันเกี่ยวของกับคำขอชาวสารทางจิตวิทยา ซึ่งนายทหารสงครามจิตวิทยาเป็นผู้กำหนดขึ้น จากแผนการรวบรวมชาวสารทางจิตวิทยา

- ชาวสารที่ส่งให้เจ้าหน้าที่สงครามจิตวิทยา เป็นชาวสารที่มีความหมายไปในทางจิตวิทยา อันไ้แก่ ความคิดเห็น อารมณ์ ที่ทำ พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของมวลชน ในพื้นที่ที่ตองการ หน้าที่ของส่วนชาวกรรตามปกติอันสำคัญที่สุด ก็คือ การแปลชาวสารที่เกี่ยวของอันมีความหมายไปในทางการประมาณ ทำให้ ความรู้สึก และความเชื่อมั่นของมวลชนในพื้นที่

¹ กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์, คำสั่งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ที่ 69/2512 ลงวันที่ 29 เมษายน 2512 เรื่อง กำหนดภารกิจและความรับผิดชอบของแผนกและเจ้าหน้าที่ ปจว.ของหน่วย, (อัครสำเนา) หน้า 1- 2.

- การสำรวจต่าง ๆ ให้ได้ข้อมูลมาในการทำแผน เช่น การสำรวจความทุกข์ยากของประชาชน หน่วยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติจะต้องส่งข่าวประเภทนี้ ไปยังหน่วยรวบรวมข่าวสาร (Collecting Agency) และต่อไปถึง หน่วยข่าว เช่น ศูนย์ข่าวรวม (พลเรือน ตำรวจ ทหาร) หน่วยข่าว (หน่วยดำเนินการวิธีข่าวสารแท้ ๆ) จะได้รวบรวม แยกประเภท ประเมินค่า ที่ความ และเอาผลการปฏิบัติส่งไปให้เจ้าหน้าที่สงครามจิตวิทยา (หากไม่ได้ตั้งตัวไว้ก็ใช้เจ้าหน้าที่ของส่วนยุทธการหรือแผนกวางแผนของหน่วยนั้น ๆ)

- ชนบประเพณี วัฒนธรรม ของมวลชนหรือกลุ่มชน ก็เป็นข่าวทางจิตวิทยาที่ต้องการ แผนการปฏิบัติการทางจิตวิทยาจะต้องกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับชนบธรรมเนียมประเพณีของเป้าหมายที่มุ่งถึงข่าวสารต่าง ๆ เหล่านี้ จะต้องมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงข้อกระทบกระเทือนต่อการโฆษณา หรือเสริมการโฆษณาที่จะปฏิบัติต่อไป

- การลักฟังทางวิทยุ เราจะต้องทราบว่าข้าศึกฝ่ายตรงข้ามพูดอย่างไร พูดกับมวลชนของเราอย่างไร พูดกับประชาชนของฝ่ายเราอย่างไร ทั้งสองทาง ผลจากการลักฟังทางวิทยุ คงนำไปยัง หน่วยข่าว ในรูปของข่าวธรรมดา และหน่วยข่าวจะดำเนินการแยกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสงครามจิตวิทยา ตามผลที่ตีความแล้ว มีความหมายแล้ว ว่าเกี่ยวข้อง เท่าที่กระทบกระเทือนต่อการโฆษณาของฝ่ายเรา

- เอกสารของข้าศึก ใบปลิวโฆษณาของข้าศึก ฝ่ายตรงข้าม นับเป็นข่าวสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสงครามจิตวิทยา เอกสารเหล่านี้จะต้องนำมาวิเคราะห์วิจัย ให้เห็นจุดมุ่งหมายของฝ่ายตรงข้าม มวลชน ระดับมวลชนที่เป็นเป้าหมาย วิธีการใช้ การคาดคะเนผลที่ได้รับ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของมนุษย์ที่ตอบสนองสิ่งเร้าออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ

2. การโฆษณา

การโฆษณา คือ ข่าวสาร ข้อคิดเห็น ลัทธิหรือการชวนเชื่อ ซึ่งกระจายออกไปเพื่อให้มีอิทธิพลต่อ ความคิดเห็น อารมณ์ ที่ทำ พฤติกรรมต่อมวลชน เพื่อหวังที่จะให้สนับสนุนฝ่ายโฆษณา (Propagandist) และการโฆษณาต้องมีลักษณะเป็นการเร้าใจ (Stimuli) เร่งเร้าให้เกิดการปฏิบัติ ชักจูงให้มีการปฏิบัติที่ตรงกับแผนที่วางไว้ การโฆษณาต้องมีลักษณะเป็นการชักจูงให้ปฏิบัติตาม ถ้าไม่มีมีการชักจูงให้ปฏิบัติตาม

ก็จะไม่เรียกการโฆษณา

การแบ่งประเภทการโฆษณา

การโฆษณาอาจแบ่งประเภทตามภารกิจได้เป็น 3 ประเภท คือ การโฆษณาทางยุทธศาสตร์ การโฆษณาทางยุทธวิธี และการโฆษณาธรรม

1. การโฆษณาทางยุทธศาสตร์ (Strategic Propaganda) คือ การโฆษณาที่มุ่งไปสู่กำลังของข้าศึก พลเมืองข้าศึก และบริเวณที่อยู่ในความครอบครองของข้าศึก ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลตามโครงการที่วางไว้ระยะยาว

2. การโฆษณาทางยุทธวิธี (Tactical Propaganda) คือ การโฆษณาที่มุ่งไปสู่ผู้ฟังในพื้นที่เจาะจง (Specific Audience) เพื่อมุ่งให้เกิดความสนับสนุนการรบเฉพาะถิ่นในครั้งนั้น ๆ การโฆษณาทางยุทธวิธีเป็นการวางแผนการปฏิบัติการทางจิตวิทยาในระยะสั้น ๆ ต้องการผลจำกัด และมีกำรกระทำในเขตหน้า ๆ เป้าหมาย อาจจะเป็นข้าศึกในแนวหน้า ๆ รวมทั้งพลเมืองที่อยู่ในแถบนั้นด้วย

3. การโฆษณาธรรม (Consolidation Propaganda) คือ การโฆษณาที่กระทำต่อพลเรือนที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมทางทหาร มุ่งผลที่จะให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับคำสั่งหรือนโยบายที่ผู้บังคับบัญชาทางทหารได้วางไว้

การแบ่งประเภทการโฆษณาตามแหล่งโฆษณา คือ การโฆษณาเปิดเผย (ขาว) และการโฆษณาลับ (ดำ)

1. การโฆษณาเปิดเผย (Overt (White) Propaganda) คือ การโฆษณาจากแหล่งที่รับรองเป็นทางการ โดยปกติก็จากรัฐบาลหรือองค์การของรัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานบัญชาการทางทหารในระดับต่าง ๆ

2. การโฆษณาลับ (Covert (Black) Propaganda) คือ การโฆษณาที่มาจากแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผย บุคคลภายนอกที่ไม่รู้จักแหล่งข่าว โดยมากเกี่ยวข้องกับการพูดหรือการกระทำใด ๆ ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การโฆษณาลับบางทีก็แบ่งย่อย เป็นการโฆษณาใส่คำ และการโฆษณาใส่เทา

- การโฆษณาสดำ คือ การโฆษณาอย่างปกปิด ซึ่งกระจายออกจากแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผย

- การโฆษณาตีเทา คือ การโฆษณาที่ไม่ทราบว่าจะออกมาจากแหล่งใด (คือ ออกจากพวกไหนก็ไม่ทราบ ถ้าตีค่าก็อาจจะทราบว่าจะออกมาจากพวกใดแต่ไม่รู้แหล่งเท่านั้น) การโฆษณาด้บรวมทั้งข่าวดีและการนินทาต่าง ๆ

3. เครื่องมือในการโฆษณา

การโฆษณาอาศัยเครื่องมือทุกอย่างที่จะกระทำได้ ในการที่จะกระจายข่าวโฆษณาไปยังมวลชนตามเป้าหมายและจุดประสงค์ที่ต้องการ คือ

- การโฆษณาควววาจา (จะเป็นใช้เครื่องขยายเสียงหรือไม่ก็ตาม)
- การจ่ายสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (เอกสาร ใบปลิว)
- ภาพเขียน (ประกอบใบปลิวเป็นส่วนมาก หรือทำเป็นการทูน ภาพเรื่องทั้งเล่ม)
- วิทยุ ที่วี (ที่มีประจำ เช่น รายการบ้านเมืองของเรา และสปอคส์สัน ๆ)
- ภาพยนตร์ (อันเป็นเรื่องที่ดีขึ้นตามวัตถุประสงค์)
- การดนตรี (รวมทั้งเพลงสากล เพลงลูกทุ่ง เพลงร่ำ เพลงปลุกใจ)
- ละคร (รวมทั้งลิเก ละครทางทีวี)

4. การวางแผนการปฏิบัติการทางจิตวิทยา

การวางแผนการปฏิบัติการทางจิตวิทยา หน่วยวางแผนจะต้องยึด นโยบาย คำสั่ง แนวความคิดในการปฏิบัติ คำชี้แจงต่าง ๆ เป็นมาตรฐาน ตลอดจนภารกิจที่หน่วยเหนือกำหนด (อันเป็นส่วนหนึ่งของจุดประสงค์) จากนั้นก็กำหนดงาน (Task) ขึ้นว่า จะต้องทำงานอย่างไรบ้าง จึงจะบรรลุภารกิจที่กำหนดให้ จะต้องจำแนกงานที่จะต้องกระทำ ออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นเด่นชัด เมื่อได้แยกงานออกมาแล้ว เราก็กำหนดต่อไปว่า เราจะดำเนินการส่วนนั้น ๆ อย่างไร โดยวิธีใด จะต้องใช้เครื่องมือชนิดอะไร เทาใด (กำลังพลงบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้) ตลอดจนการประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่จำต้องเกี่ยวข้องด้วย การจัดทำกำหนดการ (Programming) อยู่ในขั้นวางแผนนี้ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาที่เตรียมการและการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขาวกรอง

ทางจิตวิทยาจะนำมาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติการทางจิตวิทยา ทั้งนี้ เพื่อกำหนด
 ขอบความโฆษณา ให้เหมาะกับจุดประสงค์ภารกิจที่ได้รับ¹

ประเภทของภาพยนตร์

ศาสตราจารย์สนั่น บัทมะทิน² กล่าวว่า ปัจจุบันนี้ภาพยนตร์มีอยู่หลายประเภท
 ด้วยกัน ซึ่งผู้นั้น จะแยกประเภทโดยถือสิ่งใดเป็นหลัก เช่น ถือตามขนาด ตามดี
 เสียง มิตี หรือตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ เพราะถ้าถือตามขนาดก็ไดแก่ ภาพยนตร์ขนาด 70 มม.
 35 มม. 16 มม. และ 8 มม. ถ้าแบ่งตามดี ก็มี ขาวดำ และสี ซึ่งมีทั้งดีย้อม
 และสีธรรมชาติ ถ้าแบ่งตามเสียง ก็ไดแก่ ภาพยนตร์เงียบ (Silent Film) และ
 ภาพยนตร์เสียง (Sound Film) ในด้านมิตี อาจจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท
 คือ ภาพยนตร์ 2 มิตี คือ ภาพยนตร์ที่เราดูเป็นประจำทุกวันนี้ กับภาพยนตร์ 3 มิตี
 ซึ่งต้องใช้แว่นโดยเฉพาะสวมดู สามารถมองเห็นความลึกได้อย่างเด่นชัด

สำหรับประเภทของภาพยนตร์ที่แบ่งตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ อาจแบ่งตามประเภท
 ใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

1. ภาพยนตร์บันเทิง (Entertainment Film) คือ ภาพยนตร์ที่แสดง
 แบบละคร ใช้ให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม ในประเภทภาพยนตร์บันเทิงนี้ เราอาจแบ่งย่อยออก
 เป็น ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์ความขบถ ภาพยนตร์เพลง ฯ ล ฯ ออกไป
 ได้อีกหลายประเภท ส่วนมากเป็นภาพยนตร์ขนาด 35 มม. มีเสียง และที่พิมพ์สำเนา
 ย่อส่วนออกมาเป็นขนาด 16 มม. ก็มี สำหรับใช้ฉายกลางแปลง และฉายทางโทรทัศน์
 ดังที่ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศเราเป็นอย่างมากในขณะนี้ ส่วนที่สร้างขึ้นมาเป็นภาพยนตร์
 บันเทิงขนาด 16 มม. โดยตรง ก็มีเฉพาะในประเทศเราดังกล่าวมาแล้ว ส่วนมาก

¹ เสนีย์ จำเนียรไวย, พ.อ., เรื่องเดิม, หน้า 5 - 9.

² สนั่น บัทมะทิน, ศาสตราจารย์, ฉายทำภาพยนตร์, (พระนคร, รวมสาส์น,
 2506), หน้า 25 - 38.

เป็นภาพยนตร์เชิงบันเทิงประกอบในเวลาฉาย วิธีนี้ดูเหมือนจะมีใช้กันอยู่เฉพาะในประเทศเราประเทศเดียวเช่นเดียวกัน ภาพยนตร์บันเทิงดังกล่าวนี้ ส่วนมากมีความยาวเกินเวลาฉายราว 1 ชั่วโมงครึ่ง ถึง 3 ชั่วโมงจบ ภาพยนตร์ที่จบเรื่องโดยไม่มีต่อเป็นตอน ๆ นี้ เรียกว่า Feature Film แต่ภาพยนตร์ของไทยเราส่วนมากจะเกินเวลาฉายนานกว่า 2 ชั่วโมง สำหรับภาพยนตร์บันเทิงที่สร้างขึ้นจากเรื่องในหนังสือวรรณคดี เช่น David Copperfield แล้วตัดตอนที่อาจแสดงแก่จิตใจของเยาวชนออกเสีย เช่น ตอนที่เกี่ยวกับกามารมณ์ เป็นต้น คงเหลือเฉพาะตอนที่ เป็นประโยชน์แก่การศึกษาจริง ๆ ให้เหลือเวลาฉายเพียง 40 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สำหรับประกอบการสอนวิชาวรรณคดี फिल्मประเภทนี้เรียกว่า Film Custodians

2. ภาพยนตร์การศึกษา (Educational Film) สำหรับใช้ประกอบการสอนในห้องเรียน ในโรงงาน และให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชน หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นภาพยนตร์ทัศนศึกษา ภาพยนตร์ประเภทนี้ เป็นภาพยนตร์ขนาด 16 มม. ล้วน และมีเสียงในฟิล์ม (เวลานี้บริษัทต่าง ๆ กำลังปรับปรุงใช้ฟิล์ม 8 มม. ควาย) มีความยาวราว 300 ฟุต ถึง 1,000 กวาฟุต ใช้เวลาฉายราว 10 นาทีขึ้นไป ถ้าเป็นภาพยนตร์ใช้ประกอบการสอนวิชาเฉพาะต่าง ๆ ภายในห้องเรียน เรียกว่า Instructional Film หรือ Classroom Film ถ้าใช้สำหรับฝึกอบรมคน เช่น ทหาร ช่าง พนักงานขายของ ใหญ่จักใช้เครื่องมือบางอย่างหรือทำงานบางอย่าง เรียกว่า Training Film ถ้าใช้สำหรับให้ความรู้ทางเทคนิคโดยเฉพาะ เรียกว่า Technical Film ถ้าใช้สำหรับให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชน เรียกว่า Educational Film

3. ภาพยนตร์สารคดี (Documentary Film) เป็นภาพยนตร์บันทึกเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ ที่บังเกิดขึ้นจริง ๆ เสนอเรื่องที่เป็นจริงล้วน ๆ ไม่มีการแสดงละคร (Theatrical) ปนอยู่เลย เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ความสว่างแก่สาธารณชน ทั้งในแง่ข่าวสารและความรู้ทั่วไป (ซึ่งอาจจะลำเข้าไปปนอยู่ในภาพยนตร์การศึกษาด้วย แต่อาจจัดว่า เป็นความรู้ประกอบ ไม่ใช่ความรู้เฉพาะ

อย่าง) ส่วนมากเป็นภาพยนตร์ขนาด 16 มม. สำหรับฉายทางวิทยุโทรทัศน์และนอกโรงภาพยนตร์ ส่วนที่ฉายในโรงภาพยนตร์ซึ่งมีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก เป็นภาพยนตร์ขนาด 35 มม. สำหรับความยาวไม่จำกัดแน่นอน ที่ออกฉายทางวิทยุโทรทัศน์ มีความยาวราว 20 - 30 นาที

4. ภาพยนตร์ข่าว (Newsreel) เป็นภาพยนตร์ที่เสนอข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีค่าทางข่าวที่ประชาชนสนใจ (Newsworthy) และนำออกฉายให้ประชาชนชมในระยะเวลาใกล้เคียงกับเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น ท่านเองเคยดูกับการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน (ไม่เหมือนกับภาพยนตร์สารคดีตรงที่ระยะเวลาที่นำมาฉายภาพยนตร์สารคดีไม่จำกัดเวลาเหมือนภาพยนตร์) ภาพยนตร์ข่าวแต่ละม้วนโดยทั่วไปประกอบด้วยข่าวหลายข่าวเป็นข่าวด่วน ๆ (ภาพยนตร์สารคดีอาจประกอบด้วยเหตุการณ์ที่เป็นข่าวเกาบาง แต่ไม่ใช่ข่าวด่วน ๆ) ภาพยนตร์ข่าวที่ฉายตามโรงภาพยนตร์เป็นขนาด 35 มม. แต่ที่ฉายทางวิทยุโทรทัศน์ส่วนมากเป็น 16 มม. (35 มม. ก็ฉายได้ด้วย) ม้วนหนึ่งมีความยาวไม่จำกัดสุดแต่จำนวนข่าวที่เสนอ แต่มักจะไม่ยาวเกินกว่า 30 นาที

5. ภาพยนตร์โฆษณาสินค้า (Advertising Film, Commercial Film) เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อโฆษณาชักจูงคนให้ซื้อสินค้า หรือสนับสนุนธุรกิจการค้าของเจ้าของภาพยนตร์ ถ้าโฆษณาสินค้าโดยตรงเรียกว่า Advertising Film แต่ถ้าโฆษณาสินค้าโดยปริยาย เช่น แสดงกิจการทำนอง Publicity หรือประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เพื่อหวังผลให้คนนิยมในผลิตภัณฑ์และธุรกิจของเจ้าของภาพยนตร์ เรียกว่า ภาพยนตร์การค้า (Commercial Film) ที่ฉายตามโรงภาพยนตร์เป็นขนาด 35 มม. ส่วนที่ฉายทางวิทยุโทรทัศน์และฉายกลางแปลงเป็นภาพยนตร์ขนาด 16 มม. (35 มม. ก็ฉายได้ด้วย) ความยาวไม่แน่นอน ถ้าโฆษณาสินค้าโดยตรงใช้เวลาฉายสั้นมาก (นับเป็นวินาทีก็มี) เพราะต้องเสียค่าโฆษณาแพงมาก แต่ถ้าเป็นภาพยนตร์การค้า ใช้เวลาฉายราว 10 นาทีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 1 ชั่วโมง

คุณค่าหรือประโยชน์ของภาพยนตร์

มนุษย์สามารถใช้ภาพยนตร์ให้เป็นประโยชน์ได้ (ในแง่ของผู้ใช้ ไม่ใช่ในแง่ของผู้สร้างซึ่งได้กล่าวนำแล้ว) ดังต่อไปนี้

1. เพื่อได้รับความเพลิดเพลิน หรือความบันเทิงใจ เป็นเวลาหลายชั่วโมง จากความคิดคำนึงหรือจินตนาการ จากความสนุกสนาน และจากความพึงพอใจในขณะชมภาพยนตร์
2. เพื่อได้รับความพึงพอใจทางสุนทรีย์ภาพ อันเกิดจากได้ชมความงามทั้งหลายที่ปรากฏในภาพยนตร์ ทำนองเดียวกับที่ได้ชมศิลปวัตถุอื่น ๆ
3. เพื่อหวังที่จะได้รับเงินจำนวนมากจากการนำภาพยนตร์ไปขายให้ผู้อื่นชม (ผู้จำหน่ายภาพยนตร์หรือเจ้าของโรงภาพยนตร์)
4. เพื่อหวังผลทางโฆษณาชวนเชื่อ ที่เกี่ยวกับการเมืองหรือทางอื่น ๆ (ฮิตเลอร์จอมบงการเยอรมันในก่อนหน้าและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 มากที่สุด และประเทศหลังมานเหล็กได้ใช้วิธีการเดียวกันนั้นสืบมา)
5. เพื่อโฆษณาสินค้าของตน
6. เพื่อบันทึกและรักษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เอาไว้ให้คนรุ่นหลังได้ทราบ
7. เพื่อบริการข่าวสารสำหรับสาธารณชนที่มีผลต่อสังคมหรือส่วนของสังคม
8. เพื่อสอนให้คนรู้จักใช้เครื่องจักรกล เครื่องมือ และอาวุธ ตลอดจนการดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามโครงการและยุทธวิธีที่กำหนดไว้
9. เพื่อสอนเด็กในท้องโรงเรียน และสอนนักศึกษาในท้องบรรยาย ในฐานะเครื่องประกอบการสอนอย่างหนึ่ง
10. เพื่อเสนอแผนการศึกษาที่มีชีวิตชีวาให้แก่เด็กและนักศึกษา โดยเชื่อมโยงการสอนของโรงเรียนให้ผสมผสานกลมกลืนกับชีวิตจริงของโลกภายนอกท้องโรงเรียน (หรือนำโลกภายนอกมาสู่ท้องโรงเรียน) ในฐานะที่การศึกษาเป็นการเตรียมเพื่อชีวิต
11. เพื่อให้การศึกษาหรือให้ความสว่างแก่ผู้ใหญ่ ในแง่ความสนใจทั่วไป (เช่น สาธารณกิจ) และความสนใจของท้องถิ่นและสังคม

12. เพื่อช่วยเหลือนักวิทยาศาสตร์และช่างเทคนิค ให้โคทรายเรื่องราวแห่งการค้นพบใหม่ ๆ ตลอดจนพัฒนาการทางเทคนิคทั้งหลาย และเพื่อให้เข้าใจกรรมวิธีใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิค

13. เพื่อให้การสอน ชาวสาร และการศึกษาแก่คนไม่รู้หนังสือ (ซึ่งมีอยู่มากครั้งโลก)

14. ในประการสุดท้าย รวมทั้งที่โลกกลามาแล้วทุกข้อ เพื่อช่วยประชากรทั่วโลกให้เข้าใจซึ่งกันและกัน และเข้าใจในปัญหาของกันและกัน เพื่อที่จะนำประชากรแต่ละชาติมารวมกันให้ใกล้ชิดกัน โลกจะค่อยมีสันติสุข

Hass and Packer¹ กล่าวว่า ภาพเป็นเสมือนแว่นที่ส่องให้เห็นถึงความคิด (Idea) เป็นตัวสร้างความคิด (Thinking) ของบุคคล ภาพจะช่วยสร้างความสนใจแก่ผู้ใดเห็น เพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ เมื่อใดพบ เราสามารถแสดงการทำงานเป็นขั้น ๆ ด้วยภาพ บางทีก็ใช้ภาพช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดี และเกิดความซาบซึ้ง (Appreciation) ได้อีกด้วย ตัวอย่างที่เราเห็นได้ชัดคือ ในด้านธุรกิจ การค้าและอุตสาหกรรม ทางลงทุนด้วยเงินเป็นหลายล้านดอลลาร์เพื่อทำการโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่าง ๆ เพราะทางตระหนักและยอมรับคุณค่าของภาพที่มีอิทธิพลต่อจิตใจประชาชนนั่นเอง และยิ่งใดกล่าววว่า ภาพเพียงภาพเดียว มีค่าเท่ากับคำพูด

10,000 คำ (One picture is worth ten thousand words)

ถ้าเราสามารถนำภาพหลาย ๆ ภาพ มาเรียงต่อกันแล้วในภาพเคลื่อนผ่านเครื่องฉาย (Projector) เป็นจำนวน 12 ภาพ ภายใน 1 วินาที ก็จะทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวได้เหมือนธรรมชาติ ทำให้ผู้ชม (Audience) มีความเข้าใจอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง อีกทั้งยังสามารถสร้างความประทับใจ ความซาบซึ้งที่มีชีวิตชีวา เพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงนับเป็นคุณประโยชน์กว่าภาพเพียงภาพเดียวที่มีค่าเท่ากับคำพูด 10,000 คำ ดังกล่าวข้างต้น

¹ Hass and Packer, Preparations and use of Audio - Visual Aids,

หลายร้อยหลายพันเท่าอย่างแน่นอน เป็นความจริงที่ว่า มนุษย์ใช้ประสาทรับรู้สิ่งต่าง ๆ (Perception) ที่เป็นจริง ถ้าการสื่อความหมายใดที่ใช้เพียงภาพโดยให้ตาได้เห็นเพียงอย่างเดียว แม้อาพท์เคลื่อนไหวนั้น เหมือนธรรมชาติที่สุดเพียงใดก็ตาม แต่ก็จะไม่เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งเท่ากับได้เห็นด้วยตา และได้ยินด้วยหูพร้อมกันไป จึงอาจกล่าวได้ว่า ด้วยคุณสมบัติพิเศษที่มองเห็นภาพด้วยตา และได้ยินด้วยหู ในเวลาเดียวกัน ภาพยนตร์จึงมีบทบาทอย่างสำคัญต่อสังคมในปัจจุบัน¹

ส่วนในประเทศไทยเรานั้น แพบทุกกระทรวง ทบวงกรม ต่างแลเห็นความสำคัญของภาพยนตร์มีส่วนในการเผยแพร่กิจการ เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างราษฎรกับราชการ ตลอดจนงานการพัฒนาประเทศ² รวมศักดิ์ แก้วปลั่ง³ ได้สรุปไว้ว่า จึงอาจใช้เป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ทางที่ดีทางหนึ่งที่หน่วยราชการจะเข้าถึงประชาชนได้ ก็คือ ภาพยนตร์ นั่นเอง เพราะภาพยนตร์ อาจนำไปใช้ในเวลาที่จำกัด ในสถานที่ที่จัดไว้เฉพาะ เป็นคนว่า ห้องประชุม ห้องทำงานแคบ ๆ หรือแม้แต่ในที่โล่งแจ้ง ซึ่งต้องการคนดูจำนวนมากจำนวนพัน

กอ.รมน. ได้เล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์ของภาพยนตร์ จึงได้นำภาพยนตร์มาใช้ในกรณีปฏิบัติการทางจิตวิทยา โดย พลจว.กอ.รมน. ได้จัดตั้งโครงการทำภาพยนตร์ขึ้น

โครงการทำภาพยนตร์

ความมุ่งหมาย เพื่อการโฆษณาและตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อของ คม. โดยใช้สื่อทางภาพยนตร์ เพื่อจูงใจประชาชนให้ตระหนักถึงภัยของ คม. เพิ่มพูนความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

¹ รวมศักดิ์ แก้วปลั่ง, เรื่องเดิม, หน้า 2 - 3.

² บริการโสตทัศนศึกษา, ไทย - อเมริกัน, เรื่องเดิม, หน้าเดียวกัน.

³ รวมศักดิ์ แก้วปลั่ง, เรื่องเดิม, หน้าเดียวกัน.

การปฏิบัติในโครงการนี้ ได้แก่ การจัดทำภาพยนตร์เรื่อง จัดทำภาพยนตร์สารคดี หรือกอบกู้ภาพยนตร์ที่เห็นสมควร เพื่อนำไปขยายผลทาง ปจว. โดยใช้ชุด ขสท. ทั้งทหารและพลเรือน นำไปเผยแพร่ถึงประชาชนในหมู่บ้าน¹

แต่อย่างไรก็ตาม การผลิตภาพยนตร์ของหน่วยราชการในประเทศไทย ก็ยังมีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคอยู่เป็นอันมาก ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง² ได้สรุปผล "การวิเคราะห์ปัญหาการผลิตภาพยนตร์ของหน่วยราชการในประเทศไทย" ไว้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการผลิตภาพยนตร์ของหน่วยราชการส่วนมาก เพื่อเผยแพร่กิจการและผลงานของหน่วยราชการแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งได้พยายามสอดแทรกข้อแนะนำความรู้ต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ชมได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนด้วย

2. ปริมาณเครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุ ในการผลิตภาพยนตร์ ส่วนมากยังมีไม่เพียงพอ บางประเภทที่ใช้อยู่ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟ เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนมากได้รับไว้ในครอบครองในระยะเวลาไม่เกิน 15 ปี และมีสภาพที่ใช้งานได้ดีแทบทั้งสิ้น สถานะปฏิบัติงานส่วนมากขาดห้องปฏิบัติการโดยเฉพาะ คงต้องอาศัยห้องที่รวมหน่วยงานต่าง ๆ หลาย ๆ หน่วยไว้ในห้องเดียวกัน

3. อัตรากำลังคนที่ทำงานในด้านการผลิตภาพยนตร์ ส่วนมากมี 2 - 3 คน และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่วนมากอยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี และส่วนมากมีวุฒิชั้นอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และส่วนมากได้รับเงินเดือนในอัตรา 800 - 1,100 บาท

4. งบประมาณสำหรับจัดซื้อ เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลือง ค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และอื่น ๆ เพื่อทำการผลิตภาพยนตร์ ส่วนมากได้รับจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะได้ เพราะมักจะถูกตัดงบประมาณลง

¹ ฝ่ายปฏิบัติการทางจิตวิทยา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, เรื่องเดิม, หน้าเดียวกัน.

² ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง, เรื่องเดิม, หน้า 150 - 156.

5. ค่าใช้จ่ายในการผลิตภาพยนตร์แต่ละประเภท ของหน่วยผลิตภาพยนตร์ ส่วนมาก ใกล้เคียงกันทั้งชนิดสีและขาวดำ และปรากฏว่า ถ้าจ้างผลิตจะแพงกว่าผลิตเอง ไม่ต่ำกว่า 100 บาท ต่อ 100 ฟุต ในภาพยนตร์ทุกประเภททั้งสีและขาวดำ

6. ภาพยนตร์ที่ผลิตส่วนมากผลิตเพียงกอบปีเดียว และส่วนมากเป็นภาพยนตร์ ขาวดำ และเป็นภาพยนตร์ขาว เพื่อเผยแพร่กิจการของทางราชการ

7. อุปสรรคที่ทำให้การผลิตภาพยนตร์ไม่ใคร่ผลิตเท่าที่ควร ได้แก่ ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ และวัสดุ ขยับประมาณที่ได้รับมีจำนวนจำกัด สถานที่ไม่อำนวย เจ้าหน้าที่มีน้อย มีภาระอื่นมากเกินไป หน่วยงานเพิ่งเริ่ม มีผลงานน้อย

ผู้วิจัยยังได้ขอเสนอแนะในการแก้ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์ ของหน่วยราชการในประเทศไทย ไว้ดังนี้

1. ควรจัดสรรงบประมาณในการผลิตภาพยนตร์ของหน่วยราชการต่าง ๆ ให้ เพิ่มมากขึ้น จัดอัตรากำลังคนของหน่วยผลิตภาพยนตร์ให้มากขึ้น และเพิ่มอัตราเงินเดือน ของเจ้าหน้าที่ให้สูงขึ้น

2. ควรจัดตั้งศูนย์ (Center) เพื่อปฏิบัติงานในการผลิตภาพยนตร์ รวมกัน รวมทั้งมีการจัดประชุมสัมมนา รวมกัน

3. ควรมีการจัดอบรมวิชาการด้านการผลิตภาพยนตร์ในชั้นสูงให้แก่หัวหน้า หน่วยผลิตภาพยนตร์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4. สำหรับภาพยนตร์ที่มีคุณค่าของต่างประเทศที่ไม่อาจจะผลิตได้เอง ควรสั่งซื้อ จากต่างประเทศ และควรมี การขอความช่วยเหลือผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศด้วย

5. หน่วยผลิตภาพยนตร์ควรมีการวางแผนที่จะผลิตภาพยนตร์ไวล่วงหน้าให้ เรียบร้อย และควรมีการให้บริการในการยืมภาพยนตร์ และควรมีการหมุนเวียนแลกเปลี่ยนภาพยนตร์ที่ผลิตซึ่งกันและกัน

6. สถาบันการศึกษาที่สอนวิชาการภาพยนตร์ ควรจะจัดงบประมาณไว้สำหรับ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝน หา ความรู้ความชำนาญทาง ภาควิชาปฏิบัติอย่างแท้จริง หรือหากไม่มีงบประมาณ ก็ควรจะได้มีโอกาสประสานงานและ ร่วมมือกับหน่วยผลิตภาพยนตร์ต่าง ๆ ในการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกงาน

อย่างจริงจัง

ดร. สมชัย รัถวิจิตร¹ กล่าวว่า ชาวบ้านบางคนบอกว่า ภาพยนตร์ของทางราชการ ที่สร้างไว้ไม่ก็เรื่อง ฉายไม่กี่ครั้งก็หมดแล้ว แล้วก็เอามาฉายให้ดูซ้ำอีก ชาวบ้านจึงอยากดูภาพยนตร์ชายชามากกว่า เพราะ เสียง แสง หรือการฉายทำดีกว่า ส่วนในแง่ของเนื้อหาการฉายทำภาพยนตร์ของทางราชการ กรณีนี้ไม่สามารถที่จะสร้างเนื้อหาอะไรลึกซึ้งไ้มากนัก เพราะมีฉนั้นแล้ว จะกลายเป็นภาพยนตร์หนักเกินไป ยุงเหยิงเกินไป เรื่องก็จะไม่สนุก เพราะฉนั้น จึงมักจะสร้างเป็นเรื่องคล้าย ๆ เป็นกรณีพิเศษ ไม่ใช่กรณีธรรมดา ซึ่งไม่ตรงกับกรปฏิบัติงานของคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริง เพราะฉนั้น ถ้าชาวบ้านที่ไปดูภาพยนตร์เป็นผู้ที่รู้จักคอมมิวนิสต์อยู่แล้ว เคยเห็นคอมมิวนิสต์มาแล้ว หรือรู้ว่าใครเป็นใครอยู่แล้ว เขาจะเห็นว่า เป็นภาพยนตร์ที่โกหก หรือเป็นภาพยนตร์ที่แกล้งใส่ร้ายกัน แดถ้าเป็นชาวบ้านที่ไม่รู้จักคอมมิวนิสต์เลย ก็จะมองเห็นคอมมิวนิสต์เป็นเรื่องแปลกประหลาดไปเลย ครั้นคอมมิวนิสต์จริง ๆ เขามาในหมู่บ้าน ก็เลยไม่รู้จัก เพราะไม่เหมือนกับในภาพยนตร์ ผมเคยถามชาวบ้านว่า เคยดูภาพยนตร์เกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ เช่น ไฟเย็น บ้าง รือเปลล่า แยกบอกว่าเคยดู เป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ที่บานพังโคน คอมมิวนิสต์อยู่ทางโน้น บ้านพังโคนอยู่ที่ไหนก็ยังไม่รู้จัก ทางคานนี้ไม่มีคอมมิวนิสต์ คือ เป็นภาพยนตร์ที่ไม่ได้ให้แนวคิดให้ชาวบ้านคิดว่า อันนี้ เป็นแนวความคิดอันหนึ่ง เป็นวิธีการอันหนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านของเขาก็ได้ แต่กลายเป็นเรื่องบันเทิง เป็นเรื่องหวาดเสียว เป็นเรื่องอื่นไปเลย ไม่ใช่เรื่องชีวิตจริง นี่คือ จุดจำกัดต่าง ๆ ที่เราอาศัยภาพยนตร์เป็นหลัก

¹ สมชัย รัถวิจิตร, ดร., " เอกสารประกอบความคิดในการปฏิบัติการทางจิตวิทยา ", การปฏิบัติการทางจิตวิทยา, (อัครสำเนา), หน้า 15.